

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΚΣ'

ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19

15 ΜΑΪΟΥ 1949

ΑΡΙΘ. 10

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τῆς Διευθύσεως, τὸ Βερολίνον. — Ἀναγκαστικός Νόμος περί ρυθμίσεως ἐκκλησιαστικῶν τινῶν ζητημάτων. — Ἀναγκ. Νόμος περί τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν, ἀφ' ὧρων τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. — † *Ἐπισκόπου Ταλαντίου Βασιλείου*, Ὁ Ἐπίσκοπος Κέας καὶ Κύθου Νικόδημος Ροῦσος (Δ'), (συνέχεια). — *Π. Τρεμπέλα*, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, Ἡ δευτέρα ἐπίδωξις τῆς λειτουργικῆς κινήσεως. — *Ἰωάννου Ν. Καρμίση*, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῶν Ἐρησκειμάτων, Ἡ Ὁρθόδοξος Καθολικὴ Ἐκκλησία καὶ αἱ σχέσεις αὐτῆς πρὸς τὰς ἑτεροδόξους Ἐκκλησίας καὶ τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐκκλησιῶν (Γ'). — *Ἀρχιμ. Α. Τιμιάδη*, Τὸ Διάγγελμα τοῦ Λάμπεθ (Δ), (τέλος). — *Χρ. Μ. Ἐνολαίδου*, Ἡ γονυκλισία τῆς Κυριακῆς (Γ'), (συνέχεια). — *Θ. Β.*, Ἡ συμμετοχὴ τῶν γυναικῶν εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ζωὴν. — Ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία ὡς Ἱεραποστολὴ ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Ἀμερικῆς. — *Ἰεροθέου Κυρκώτου*, Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀγγλίας καὶ τὸ Κράτος (ἀνταπόκρισις ἐκ Λονδίνου). — *Παρατηρήσεων Στήλη*: Χειρότερος κίνδυνος. — Ὅχι ἀπλῶς ἀστυνομική. — Τὰ Ἱεροσόλυμα. — Ἐκκλησία καὶ γυναῖκες. — *Χρονικά*.

ΤΟ ΒΕΡΟΛΙΝΟΝ

Κατὰ τὴν τελευταίαν δημοσίαν συνεδρίαν τῆς Ἀκαδημίας διαπρεπῆς ἀκαδημαϊκὸς ἐξέβηκεν ἀπὸ τοῦ βήματος τὴν ἀπὸ πάσης ἐπόψεως ἀθλιωτάτην τῆς γερμανικῆς πρωτευούσης κατάστασιν τὸ Βερολίνον κατέστη κυριολεκτικῶς ἀγνώριστον συνεπεία τῆς ἐκ τῶν βομβαρδισμῶν καταστροφῆς, ἣτις ἰδιαίτερος συνέτριψε καὶ σχεδὸν ἐξεμηδένισε τὸν πρὸ τοῦ πολέμου πλατὺν πνευματικὸν ὄργανόν του μὲ κέντρον τὸ σήμερον ἠρειπωμένον βερολίγειον Πανεπιστήμιον. Τὸ μεγαλοπρεπὲς κέντρον καὶ ἡ ἀλαζονικὴ ἀφετηρία τῆς γερμανικῆς κομπορημοσύνης κεῖται σήμερον χαμαί, μὲ μόλις ἐν τοῖς ἑρείπιοις διακρινόμενον τὸ ὑπερήφανον Πανεπιστήμιον, τὴν ἐστίαν ἐκείνην τῆς συμπυκνώσεως τοῦ γερμανικοῦ πνεύματος, τὴν πηγὴν καὶ τὸν ἐμπνευστὴν τοῦ χιτλερικοῦ παγερμανισμοῦ.

Διότι, τὸ ἐν λόγῳ Πανεπιστήμιον, ἰδουθὲν πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ πρωσικοῦ Κράτους, εἶχε καλλιεργήσει κατὰ τὸν μᾶλλον συστηματικὸν τρόπον τὴν γνωστὴν τοῦ γερμανικοῦ πνεύματος «νοοτροπίαν», ὕψιστος τυπικὸς καρπὸς τῆς ὁποίας ὑπῆρξεν ἡ χιτλερικὴ μονομανία. Καὶ εἶνε μὲν ἀληθές, ὅτι ὁ Fichte καὶ ὁ Treitschke ἦλθον εἰς τὸ ἐν λόγῳ Πανεπιστήμιον ἐκ τῆς Σαξωνίας καὶ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Λειψίας, ὁ δ' Ἐγγελος ὠρμήθη ἀπὸ τῆς Στουτγάρδης καὶ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Αἰδελβέργης, πάτρωνες ὁμοῦ πάντων ὁμοῦ ὑπῆρξαν τὸ πρωσικὸν Κράτος καὶ τὸ βερολίγειον Πανεπιστήμιον, ὁ καλλιεργητὴς καὶ συστηματοποιὸς ἐκεῖνος τῆς «πρωσικῆς κρατοκρατίας». Κατὰ τὴν θεωρίαν ταύτην, διὰ τοὺς γερμανοὺς δὲν ὑπάρχει ἄλλη πηγὴ νόμου παρεκτὸς τοῦ γερμανικοῦ Κράτους· αὐτὸ εἶνε ἡ μοναδικὴ τοῦ νόμου πηγὴ· ἄλλος νόμος εἶνε ἀνύπαρκτος δι' αὐτούς. Ὑψίστη ἀξία εἶνε μόνον τὸ Κράτος, ἀδέσμευτον ἀπὸ οἰονδήποτε ἄλλον νόμον, εἴτε φυσικόν, εἴτε διεθνή, εἴτε δικανικόν, εἴτε ἠθικόν. Ὁ δικαστικὸς θεσμὸς, ὡς ἀνεξάρτητος ἐξουσία, ἐπομένως δὲ καὶ οἱ δικασταί, ὑποβιβάζονται εἰς δούλους τοῦ Κράτους. Ὅλη αὐτὴ ἡ περὶ Κράτους πρωσικὴ θεωρία ὑπῆρξεν ἀπαύγασμα καὶ ἀπόσταγμα τῆς διδασκαλίας τῶν γερμανῶν φιλοσόφων, ἐσημείωσε δὲ τὸ ἀπόγειόν της εἰς τὸ περιλάλητον χιτλερικὸν Ράϊχ. Τροφὸς τῆς κρατοκρατίας ταύτης ὑπῆρξε τὸ βερολίγειον Πανεπιστήμιον, κύριος δὲ διδάσκαλός της ὁ Ἐγγελος καὶ ἀκαδημαϊκὸς ἀντιπρόσωπός της ὁ Treitschke. Τοῦ πνεύματος τούτου ἔργον ὑπῆρξε καὶ ὁ καθ' ὄλου μὲν γερμανισμὸς, μάλιστα ὁμοῦ δὲ τοῦ λήξαντος πολέμου, μεθ' ὄλων τῶν εἰς σύστημα ἐπιστημονικῶν ἀναχθεῖσδων σκληροτήτων τῶν γερμανικῶν

«στρατοπέδων συγκεντρώσεως», τῶν ὁποίων ἡ φρίκη προὐκάλεσε τὸν ἀποτροπιασμόν τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ ἰδιαιτέρως τὴν ἑλληνικὴν ἀγανάκτησιν. Αἱ ἑκατοντάδες χιλιάδων τῶν ἐν αὐτοῖς μαρτυρησάντων ἐβασανίσθησαν καὶ ἐθανατώθησαν διὰ λόγους ἀποκλειστικῶς πολιτικούς, ἀσχέτως πρὸς οἰανδήποτε δικαισύνην καὶ πάντα νόμον, ἐφ' ὅσον ὑπὲρ αὐτὸν ἐτίθετο τὸ συμφέρον τοῦ γερμανικοῦ Κράτους.

Ἡ πτώσις καὶ συντριβὴ τοῦ Βερολίνου εἶχεν ἤδη προσημειώσει τὸ τέλος τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου· ἀλλ' ἐν τῇ καταρρεῦσει ταύτῃ τῆς γερμανικῆς πρωτεύουσας ὁ κόσμος ἀξιοῖ νὰ ἐνίδῃ τὴν ὀριστικὴν ἀπὸ ριζῆς καταστροφὴν τοῦ πνεύματος τῆς γερμανικῆς φιλοσοφίας, τὴν ἀποκήρυξιν καὶ τὴν κατάραν τοῦ πρωσοικοῦ γερμανισμοῦ. Μόνον οὕτω θὰ ἀπολυμανθῇ ἡ παγκόσμιος ἀτμόσφαιρα καὶ θὰ ἀναπνεύσῃ ἡ ἀνθρωπότης τὴν καθαρὰν αὔραν τῆς δικαισύνης καὶ τοῦ ἠθικοῦ νόμου, τοῦ νόμου τοῦ Εὐαγγελίου, τοῦ μόνου ἐγγυμένου μόνιμον εἰρηνικὴν εὐστάθειαν.

Τὸ τέως μεγαλοπρεπὲς καὶ ἀλαζονικὸν Βερολίον μὲ τὸ καταστροφικὸν πνεῦμα τῶν φιλοσόφων του καὶ τῶν ὑπεροπτικῶν των θιασωτῶν, εἰς ἐρείπια! «Ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς ἡμέρας πονηράς, δισσὸν σύντριμμα συνετρίβησαν». «Καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν, καὶ ἐκυρεύσαν αὐτῶν οἱ μισοῦντες αὐτούς. Καὶ ἔθλιψαν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν, καὶ ἐταπεινώθησαν εἰς χεῖρας αὐτῶν».

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ

ΥΠ' ΑΡΙΘ. 956.

Περὶ ρυθμίσεως ἐκκλησιαστικῶν τινῶν ζητημάτων.

ΠΑΥΛΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 22 Ἀπριλίου 1949 τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περὶ ἐκδόσεως Ἀναγκαστικοῦ Νόμου «περὶ ρυθμίσεως ἐκκλησιαστικῶν τινῶν ζητημάτων», ἀπεφασίσασμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1.

1. Αἱ διατάξεις τοῦ ἐδαφ. 3 τοῦ ἄρθρου 56 τοῦ Α. Νόμου 2200/40 «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ διὰ τοὺς κληρικούς φοιτητὰς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, τοποθετούμενους εἰς τοὺς Ἱερ. Ναοὺς τῆς πόλεως ταύτης.

2. Οἱ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἀνωτέρω ἐδαφίου τοποθετούμενοι, ὡς καὶ οἱ μέχρι τοῦδε τοποθετηθέντες εἰς ναοὺς Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης κληρικοὶ φοιτηταὶ τῆς Θεολογίας ἀπολύονται αὐτοδικαίως καὶ ἀνευ ἄλλης διατυπώσεως τῆς εἰς ἡν ἐτοποθετήθησαν διὰ σπουδὰς ἐφημεριακῆς θέσεως μετὰ τὴν συμ-

πλήρωσιν πενταετίας ἀπὸ τῆς ἐγγραφῆς αὐτῶν ἐν τῇ οἰκείᾳ Θεολογικῇ Σχολῇ.

3. Ἡ παράγρ. 4 τοῦ ἄρθρου 56 τοῦ Α. Νόμου 2200/40 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς: «Οἱ ἀνωτέρω κληρικοὶ ἀπολύονται παρὰ τῆς ἀρμοδίας ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς τῆς θέσεως των, ἐὰν δὲν ἐπιδεικνύωσιν ἱκανοποιητικὴν ἐπίδοσιν εἰς τὰς σπουδὰς των, βεβαιουμένην ὑπὸ τῆς οἰκείας Σχολῆς, ἢ τὰ καθήκοντα αὐτῶν».

Ἄρθρον 2.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 586/1941 Νομ. Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2200/40 Α. Ν.», προστίθεται ἐδάφιον ἔχον οὕτω:

«Ἐν ἡ περιπτώσει τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον δὲν ἤθελε ἢ δὲν ἔχει προβῆ εἰς τὸν διορισμὸν Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου ἐντὸς τριμήνου, ἀφ' ἧς ἔδει νὰ γίνῃ ὁ διορισμὸς τούτου, διορίζονται τὰ μέλη αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀναπληρωτῶν των δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας μετὰ γνώμην τοῦ οἰκείου δημοτικοῦ ἢ κοινοτικοῦ Συμβουλίου ἐκ τοῦ ἐγκεκριμένου καταλόγου τῶν ἐνοριτῶν».

Ἄρθρον 3.

1. Ἐνορῖται διατελέσαντες ἐπὶ δύο συνεχεῖς τριετίας μέλη Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου, διορισθέντες εἴτε ὑπὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου, εἴτε ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας, δὲν δύνανται νὰ ἐπαναδιορισθῶσιν ὡς τοιοῦτοι.

2. Ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ἀντικαθίστανται συμφώνως ταῖς κειμέναις διατάξεσι τὰ ὑπὲρ τὴν ἐξαετίαν διατελέσαντα μέλη Ἐκκλησιαστικῶν Συμβουλίων.

3. Αἱ διατάξεις τῶν ἀνωτέρω ἐδαφίων ἔχουσιν ἐφαρμογὴν εἰς πόλεις ἀνω τῶν πέντε χιλιάδων κατοίκων.

Ἄρθρον 4.

Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος καταργοῦνται αἱ διατάξεις τῶν ἐδαφ. 2, 3 καὶ 5 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Α. Ν. 2200/1940 «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», ὡς καὶ αἱ μεταγενέστεραι τροποποιήσεις καὶ συμπληρώσεις αὐτῶν.

Ἄρθρον 5.

Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἐπεκτείνονται αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. Δ/τος 311/1947 «περὶ τῶν ἀποσπομένων εἰς Βόρειον Ἑλλάδα ὡς Ἱεροκηρύκων Κληρικῶν κλπ.» καὶ ἐπὶ τῶν ἐφημερίων τῶν Ἱ. Ναῶν πάντων τῶν ἀγαθοεργῶν Ἰδρυμάτων τοῦ Δήμου Ἀθηναίων.

Ἄρθρον 6.

Ἡ ὑποδιεύθυνσις τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν καὶ Ἐκκλησιαστικῶν Φροντιστηρίων δύναται νὰ ἀνατίθεται εἰς Κληρικὸν Θεολόγον Καθηγητὴν ὑπηρετοῦντα ἐν αὐτοῖς, ἀνεξαρτήτως τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας αὐτοῦ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 7.

1. Ἐπὶ ἐν ἔτος ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἐπιτρέπεται ὅπως ἐφημεριακὰς θέσεις καταλαμβάνωσι καὶ οἱ κεκτημένοι πτυχίον οἰασθῆποτε Σχολῆς τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης ἢ πτυχίον Διδασκαλείου, μὴ φοιτῶντες δὲ εἰς Ἀνώτερον Ἐκκλησιαστικὸν Φροντιστήριον, κατατασσόμενοι οἱ μὲν πτυχιούχοι Πανεπιστημίου εἰς τὴν Β' μισθολογικὴν κατηγορίαν, οἱ δὲ τοῦ Διδασκαλείου εἰς τὴν Γ' κατηγορίαν τοῦ Α. Ν. 536/1945.

2. Ἀπαντες οἱ βάσει τῶν ἀνωτέρω διατάξεων χειροτονοῦμενοι ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντὸς τριετίας ἀπὸ τῆς χειροτονίας των ἐγγραφῶσι πρὸς μετεκπαίδευσιν εἰς τὰ βάσει τῶν κειμένων διατάξεων λειτουργοῦντα Ἀνώτερα Ἐκκλησιαστικά Φροντιστήρια, ἀνακατατασσόμενοι ἅμα τῇ ἀποφοιτήσεσι των οἱ μὲν πτυχιούχοι

Πανεπιστημιακών Σχολών εις την Α' μισθολογικήν κατηγορίαν, οί δέ του Διδασκαλείου εις την Β' τοιαύτην.

3. Οί εκ των ανωτέρω μη λαβόντες έντός τριετίας από της έγγραφης των πτυχίων του 'Ανωτέρου 'Εκκλησιαστικού Φροντιστηρίου, θεωρούνται αυτόδικαίως ως άπολυθέντες της έφημεριακής των θέσεως.

4. Το άρθρον 8 του ύπ' αριθ. 415/1947 Νομ. Δ/τος «περί ρυθμίσεως ζητημάτων τινών άφορώντων την 'Εκκλησιαστικήν 'Εκπαίδευσιν» αντικαθίσταται άφ' ης ίσχυσεν ως έπεται.

«Εις τό τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ύπ' αριθ. 536/1945 Α. Ν. «περί ρυθμίσεως των άποδοχών του 'Ορθοδόξου 'Εφημεριακού Κλήρου 'Ελλάδος κλπ.» προστίθενται τά εξής :

«Εις την Β' μισθολογικήν κατηγορίαν κατατάσσονται 'Εφημέριοι άπόφοιτοι των δυνάμει του Α. Ν. 540/1945 ίδρυθεισών έπταταξίων 'Εκκλησιαστικών Σχολών των 'Ανωτέρων 'Εκκλησιαστικών Φροντιστηρίων και 'Ιεροδιδασκαλείων, ως και οί άπόφοιτοι Γυμνασίων, Διδασκαλείων και Παιδαγωγικών 'Ακαδημιών κερτημένοι πτυχίον 'Ανωτέρου 'Εκκλησιαστικού ή 'Ιερατικού Φροντιστηρίου παντός τύπου. Εις την Γ' δέ μισθολογικήν κατηγορίαν κατατάσσονται και 'Εφημέριοι άπόφοιτοι των δυνάμει του ως άνω Α. Ν. λειτουργούντων Κατωτέρων 'Εκκλησιαστικών Φροντιστηρίων, ως και οί κερτημένοι άπολυτήριον των τώσ 'Ελληνικών Σχολείων ή άντιστοίχων τάξεων των Γυμνασίων και λαβόντες πτυχίον 'Εκκλησιαστικού ή 'Ιερατικού Φροντιστηρίου παντός τύπου».

5. Το έδάφιον 2 του άρθρου 3 του αύτου ως άνωτέρω Ν. Δ. 415/1947 αντικαθίσταται άφ' ης τουτο ίσχυσεν ως εξής :

«Εις τά 'Ανώτερα και Κατώτερα 'Εκκλησιαστικά Φροντιστήρια γίνονται δεκτοί έφεξης μαθηταί έχοντες ηλικίαν 22 έτών και άνω».

*Άρθρον 8.

'Η 'Ι. Σύνοδος της 'Εκκλησίας της 'Ελλάδος είτε αύτεπαγγέλτως είτε μετά πρότασιν του οικείου Μητροπολίτου δύναται κατόπιν ήτοιολογημένης άποφάσεως της, ανακοινουμένης εις τό 'Υπουργείον Θρησκευμάτων και 'Εθνικής Παιδείας, νά υποβιβάξη κατόπιν προσκλήσεως εις άπολογίαν εις κατωτέραν μισθολογικήν κατηγορίαν μέχρι και της τελευταίας, πάντα έφημέριον μη άναπτύσσοντα κηρυκτικήν, κατηχητικήν, φιλανθρωπικήν και λοιπήν πνευματικήν δράσιν έν τή ένόριξ του.

Οί κατά τά άνωτέρω υποβιβαζόμενοι άγαμοι θεολόγοι διαγράφονται επί πλέον αυτόδικαίως του καταλόγου των προς άρχιερατείαν έκλογίμων ή στεροϋνται του δικαιώματος έγγραφης εις αύτόν.

*Άρθρον 9.

'Από της ίσχύος του παρόντος αι πρόσοδοι της παρουσίας της έν Πάτμω 'Ι. Μονής 'Ιωάννου του Θεολόγου και της έν Κρήτη 'Ι. Μονής 'Αγίας Τριάδος, μετά την άφαιρείσιν των προς συντήρησιν των 'Ιερών τούτων Μονών και των έν αύταίς μοναχών άπαιτούμενων δαπανών διατίθενται διά την καθόλου λειτουργίαν και συντήρησιν των παρ' αύταίς λειτουργουσών 'Εκκλησιαστικών Σχολών και 'Εκκλησιαστικών Φροντιστηρίων προς συμπλήρωσιν των υπό του Κράτους διατιθεμένων πιστώσεων διά την λειτουργίαν αύτων.

*Άρθρον 10.

1. Τά εκ πάσης φύσεως έσοδα των 'Ιερών Μονών, παρ' αίς λειτουργοί συντηρούμενα ή ένισχυόμενα οικονομικά ύπ' αύτων δυνάμει ειδικών διατάξεων Σχολεία της 'Εκκλησιαστικής 'Εκπαιδεύσεως, εισπράττονται υπό των κατά τόπους άρμοδίων δημοσίων Ταμιών κατά τάς έκάστοτε ίσχυούσας διατάξεις περί εισπράξεως δημοσίων έσόδων, άποδίδονται δέ εις τάς δικαιούχους 'Ι. Μονάς. Τών διατάξεων του έδαφίου τούτου έξαιρείται ή 'Ι. Μονή Πάτμου.

2. Αί παρουσίαι πασών των 'Ι. Μονών, αίτινες συν-

τηροϋσιν έν μέρει ή έν όλω 'Εκκλησιαστικός Σχολάς ή 'Εκκλησιαστικά Φροντιστήρια, έξαιρούνται των έκάστοτε ίσχυουσών διατάξεων περί άναγκαστικής άπαλλοτριώσεως, ως και των τοιούτων περί άναγκαστικής μισθώσεως άγροτικών άκινήτων και βοσκοτόπων.

3. Αί ανωτέρω διατάξεις δέν έχουσιν ίσχύν προκειμένου περί έφαρμογής των περι σχεδίου πόλεων ρυμοτομίας κλπ. διατάξεων.

*Άρθρον 11.

'Εν τέλει του άρθρου 8 του από 30 'Απριλίου 1946 Νομ. Δ/τος «περί διαθέσεως Κληρικών Θεολόγων προς θεραπείαν των θρησκευτικών άναγκών Βορείου 'Ελλάδος και 'Επαρχιών και ρυθμίσεως έκκλησιαστικών τινων ζητημάτων» προστίθεται έδάφ. ύπ' αριθ. 3 έχον ούτω :

3. «Τό διαχειριζόμενον την διατηρητέαν περιουσίαν της 'Ιερής Μονής 'Αγίας 'Αναστασίας της Φαρμακολυτρίας 'Υγουμενοσυμβούλιον ύποχρεούται όπως άποδίδη τό έν δέκατον (1/10) εκ των άκαθαρίστων έσόδων αύτης εις την κατά Χάλκην Θεολογικήν Σχολήν προς ένίσχυσιν αύτης».

*Άρθρον 12.

1. Αί διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 3 του άρθρου 2 του Α. Ν. 1144/46 «περί ένισχύσεως του 'Ιεροϋ Κοινου του Παναγίου Τάφου» έχουσιν έφαρμογήν και επί δύο Κληρικών του Πατριαρχείου 'Αντιοχείας και επί τριών Κληρικών του Πατριαρχείου 'Αλεξανδρείας, συμπεριλαμβανομένου και του έκάστοτε έφημερίου του έν 'Αθήναις Μετοχιακού Ναου του Πατριαρχείου τούτου, έφ' όσον συντρέχουσιν αι υπό του άρθρου τούτου αναφερόμεναι προϋποθέσεις, έξαιρέσει μόνον του έφημερίου του έν 'Αθήναις Μετοχιακού Ναου του Πατριαρχείου 'Αλεξανδρείας.

2. Οί ανωτέρω Κληρικοί μισθοδοτούνται βάσει των διατάξεων του Α. Ν. 536/1945 και 1144/1946 έγγραφόμενοι εις τάς μισθοδοτικές καταστάσεις της 'Αρχιεπισκοπής 'Αθηνών, τοποθετούνται δέ ύπ' αύτης εις άργανικά θέσεις των 'Ιερ. Ναών των πόλεων 'Αθηνών και Πειραιώς.

*Άρθρον 13.

'Η παράγραφος 2 του άρθρου 23 του Α. Ν. 2200/1940 αντικαθίσταται ως έπεται :

«'Η σύστασις 'Ερατικών 'Επιτροπών ως και ή ύπ' αύτων διενέργεια έράνων επί σκοπώ άνεγέρσεως ή έπισκευής Ναών έπιτρέπεται μετά προηγουμένη έγκρισιν του 'Υπουργου Θρησκευμάτων και 'Εθνικής Παιδείας μετά γνώμην του οικείου Μητροπολιτικού Συμβουλίου, έν η δέον άπαραιτήτως νά γίνεται μνελα του σκοπού ειδικώς του έράνου, των ονομάτων της συνισταμένης έρατικής έπιτροπείας, του τόπου διενεργείας του έράνου και της διαρκείας αύτου».

*Άρθρον 14.

'Από της ίσχύος του παρόντος επανέρχεται έν ίσχύϊ τό έδάφιον γ' του άρθρου 30 του Α. Νόμου 2200/1940 περί άποζημιώσεως των μελών 'Επιτροπών παραλαβής έκκλησιαστικών έργων, καταργουμένης πάσης μεταγενεστερας τροποποιητικής τούτου διατάξεως.

'Η ίσχύς του παρόντος άρχεται από της δημοσιεύσεως του εις την 'Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ύποβληθήσεται δέ οδτος προς κύρωσιν άμα τή επαναλήψει των εργασιών της Βουλής.

'Εν 'Αθήναις τή 29 'Απριλίου 1940.

ΠΑΥΛΟΣ Β.

Τό 'Υπουργικόν Συμβούλιον

Ο Πρόεδρος

Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Ο 'Αντιπρόεδρος

ΑΛ. ΔΙΟΜΗΔΗΣ

Τά Μέλη

Κ. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ, Χ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ, Π. ΚΑΝΕΛΑΟΠΟΥΔΟΣ, Γ. ΜΕΛΑΣ, Φ. ΖΑΓΡΗΣ, Κ. ΡΕΝΤΗΣ, Κ. ΤΣΑΤΣΟΣ, Γ. ΜΑΥΡΟΣ, ΠΑΝΟΣ ΧΑΤΣΗΠΑΝΟΣ, Κ. ΡΟΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΩΝΣΤ.

ΚΑΡΑΜΑΝΑΗΣ, ΕΥΑΓ. ΑΒΕΡΩΦ, ΕΜΜ. ΜΑΡΙΝΑΚΗΣ, ΕΜΜ. ΛΟΥΛΑΚΑΚΗΣ, Μ. ΑΙΔΙΑΝΟΣ, Β. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ Μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ἀπριλίου 1949

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸς

Γ. ΜΕΛΑΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ

ΥΠ' ΑΡΙΘ. 957

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων
τινῶν ἀφορῶσάν τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν τῆς
Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

ΠΑΥΛΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 22 Ἀπριλίου 1949 τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περὶ ἐκδόσεως Ἀναγκαστικοῦ Νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν ἀφορῶσάν τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1.

1. Τὸ ἐδάφιον 2 τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Α. Ν. 976/46 «περὶ Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καταργεῖται, ἐπανερχομένου ἐν ἰσχύϊ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου 4596/1930 «περὶ Ἱεροκηρύκων» ἔχοντος οὕτω:

Ἄρθρ. 1. Παρ' ἐκάστη Μητροπόλει διορίζεται πρότασι τῆς Διαρκούς Ἱεράς Συνόδου διὰ Διατάγματος εἰς τοῦλάχιστον Ἱεροκήρυξ, κληρικός ἀγαθός πτυχιούχος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἢ ἄλλης ὁμοταγοῦς Ὀρθοδόξου Θεολογικῆς Σχολῆς ἔχων βαθμὸν εἰσηγητοῦ.

2. Ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 4 τοῦ ἐδαφίου 2 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Α. Ν. 976/46 φράσις «τὸν Πρόεδρον ἀπόντα ἢ κωλυόμενον ἀναπληροῖ ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Ἱ. Συνόδου» ἀντικαθίσταται διὰ τῆς φράσεως «τὸν Πρόεδρον ἀπόντα ἢ κωλυόμενον ἀναπληροῖ ὁ ἔχων τὰ πρεσβεία τῆς Ἀρχιερωσύνης ἐκ τῶν Συνοδικῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας».

3. Εἰς τὸ τέλος τοῦ πρώτου ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Α. Νόμου 976/46 προστίθενται τὰ ἑξῆς: «Προκειμένου περὶ τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης μετέχουσι τοῦτουπρόσθετι καὶ δύο καθηγηταὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ὀριζόμενοι ὑπ' αὐτῆς μετὰ τῶν ἀναπληρωτῶν τῶν διὰ μίαν τριετίαν».

4. Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Α. Ν. 976/46 προστίθενται τὰ κατωτέρω ἐδάφια ὑπ' ἀριθ. 3, 4 καὶ 5.

3. Μετὰ παρέλευσιν ἐνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τῆς διὰ τοῦ ἐδαφ. 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου ἰδρυομένης Σχολῆς ἀπαγορεύεται ὁ διορισμὸς Ἱεροκηρύκων, Βοηθῶν Ἱεροκηρύκων, Ἐξομολόγων, Κατηχητῶν καὶ Ἐφημερίων Θεολόγων ἄνευ πτυχίου αὐτῆς. Ἡ προθεσμία τοῦ ἐνὸς ἔτους δύναται νὰ παραταθῇ δι' ἀποφάσεως τῆς Ἱεράς Συνόδου ἐπὶ ἐν εἰσέτι ἔτος.

4. Οἱ ἤδη ὑπηρετοῦντες Ἱεροκήρυκες, Βοηθοὶ Ἱεροκήρυκες, Ἐξομολόγοι, Κατηχηταὶ καὶ Ἐφημέριοι Θεολόγοι, ὀποχρεοῦνται, καλούμενοι ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου, ὅπως μετεκπαιδευθῶσιν ἐν τῇ ἀνωτέρω Σχολῇ, δικαιοῦμενοι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐτησίως ἐκπαιδευτικῆς ἀδείας μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν».

5. Κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ὁρθοκυμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας προκαλουμένης μετὰ πρότασιν τῆς Ἱ. Συνόδου, δύναται νὰ καλῶνται πρὸς μετεκπαίδευσιν ἐν τῇ Σχολῇ Ἱεροκηρύκων, Ἐξομολόγων Κατηχητῶν κλπ. καὶ οἱ Θεολόγοι Κατηχηταὶ καὶ Διδάσκαλοι Ἐκκλησιαστικῆς, Μέσης καὶ Δημοτικῆς Ἐκπαι-

δεύσεως ἐπὶ ἐτησίᾳ ἐκπαιδευτικῇ ἀδείᾳ μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν».

Ἄρθρον 2.

1. Ἡ διοίκησις καὶ διαχειρίσις τοῦ παρεκκλησίου τῆς Ἁγίας Βαρβάρας Δαφνίου τῆς περιφερείας Ἀθηνῶν μετὰ τῆς περιοχῆς καὶ τῶν ἐπ' αὐτῆς κτισμάτων ὡς καὶ πάσης ἀνεξαιρέτως τῆς περιουσίας αὐτοῦ περιέρχεται ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐξαιρούμενον τῶν διατάξεων τοῦ Α. Ν. 2200)40 ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως ὡς καὶ παντὸς ἄλλου προγενεστέρου σχετικοῦ νόμου.

2. Ἄπαντα τὰ καθαρὰ ἔσοδα τοῦ ἀνωτέρω παρεκκλησίου διατίθενται ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας διὰ τοὺς σκοποὺς αὐτῆς.

Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος ἄρχειται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ὑποβληθῆσεται δὲ οὗτος πρὸς κύρωσιν ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ἀπριλίου 1949

ΠΑΥΛΟΣ

Β.

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Θ. ΣΟΦΟΥΛΗ

Ὁ Ἀντιπρόεδρος

ΑΛ. ΔΙΟΜΗΝΗΣ

Τὰ Μέλη

Κ. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ, Σ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ, Π. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ, Γ. ΜΕΛΑΣ, Φ. ΖΑΪΜΗΣ, Κ. ΡΕΝΤΗΣ, Κ. ΤΕΑΤΣΟΣ, Γ. ΜΑΥΡΟΣ, ΠΑΝΟΣ ΧΑΤΖΗΠΑΝΟΣ, Κ. ΡΟΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΩΝΣΤ. ΚΑΡΑΜΑΝΑΗΣ, ΕΥΑΓ. ΑΒΕΡΩΦ, ΕΜΜ. ΜΑΡΙΝΑΚΗΣ, ΕΜΜ. ΛΟΥΛΑΚΑΚΗΣ, ΑΙΔΙΑΝΟΣ, Β. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ Μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ἀπριλίου 1949

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸς

Γ. ΜΕΛΑΣ

Ο ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΕΑΣ ΚΑΙ ΚΥΘΟΥ

ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ ΡΟΥΣΟΣ

(1797—1842)

Δ'

Ἡ ἐν λόγῳ Γραμματεία, εὐμενῶς ἀποδεξαμένη τὴν πρότασιν ταύτην τῆς Συνόδου, ἐγνωμοδότησεν, ὅτι «ἕως ὅτου ἐκδοθῇ ἄλλη ἀπόφασις περὶ τῶν Ἐπισκοπικῶν δικαιωμάτων», ὁ Ἀρχιερεὺς οὗτος θὰ λαμβάνῃ παρὰ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου σύνταξιν ἀνερχομένην εἰς τὸ ποσὸν τῶν 100 δραχμῶν δι' ὃ καὶ ὁ Νικόδημος, ἐγγνωμονῶν πρὸς τοῦτο, τῇ Συνόδῳ ἔγραψεν σὺν τοῖς ἄλλοις. «Ἀδελφοὶ περιπόθητοι καὶ πατέρες σεβάσμιοι. Τί ἀνταποδώσω ὑμῖν ἀντι τοιαύτης εὐσπλαγχνίας σας πρὸς ἐμὲ τὸν δυστυχῆ γέροντα; Ἄλλο δὲν ἔχω πάρεξ τὴν μυστικὴν ἐκείνην τοῦ συνειδότητος εὐχαριστήσιν, τὴν ὅποιαν αἰσθάνονται μόναι αἱ εὐγενεῖς ψυχαί, ὅταν εὐεργετῶσιν ἄλλο νὰ προσφέρω εἰς τοιαύτην ἀδελφότητα, πάρεξ ὅλον ἑμαυτόν, τοῦτ' ἔστι τὴν ἀθάνατον εὐγνωμοσύνην καὶ ἔμοδι καὶ τῶν ὑπηρετούντων τὰ ἀσθενῆ μου γηρατεῖα πτωχῶν»!

Ἡ ἀπονομὴ δὴ αὐτῆς τῆς 100δράχμου συντάξεως συνετέλεσεν, ὥστε οἱ κάτοικοι τῆς Κύθου ἠρνοῦντο πλέον νὰ χορηγῶσιν εἰς τοῦτοι

1. Βασίλ. Ἀίτηση ἐνθ' ἄνωτ. σ. 303.

τὰ κεκανονισμένα τυχηρά, τὴν ἀξίαν τῶν ὁποίων ἀνέγραψαν «εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ δήμου». Ὅθεν ἔγραφεν ἡ Σύνοδος πρὸς τὴν Γραμματεῖαν· «οὔτε κριθῆν ἔδωκαν εἰς αὐτόν, κατὰ τὸ σῆμα, οὔτε ἀπὸ τῶν ἀγιασμῶν καὶ τῶν γάμων ἐπιτρέπουν εἰς αὐτόν νὰ λαμβάνη τι»

Ἄλλ' ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ δὲν ὑστέρησαν καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Κέας· χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ ἀπὸ 6 Ἀπριλίου 1836 ἀναφορὰ τοῦ Νικοδήμου πρὸς τὴν Σύνοδον, ἔχουσα οὕτως.

*Αριθ. 185

Κέα 1836 Ἀπριλίου 6

Ὁ κατὰ τὴν Ἐπισκοπὴν Κύθνου Μητροπολίτης Πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος

Συνήθεια ἦτον εἰς τὴν Κέα νὰ δίδωσιν εἰς τὸν Ἀρχιερέα ἑκατὸν γρόσια διὰ τὴν λεγομένην φέρταν τῶν Θεοφανεῶν καὶ τοῦ Πάσχα, τὰ ὁποῖα ἔδιδον ἀπὸ τὰ κατὰ τὴν ἀφοῦ δὲ ἔλειψαν τὰ κατὰ σιγα, ἡ τοπικὴ διοίκησις ἔδωκε τὴν ἄδειαν εἰς τὸν Ἀρχιερέα νὰ κάμνῃ πάλιν τὸν δίσκον του κατὰ τὸ παλαιόν. Ἐφέτος ἦνρον αἰτίαν τὰς ἑκατὸν δραχμὰς τῆς Κυβερνήσεως καὶ με ἔστέρησαν τοῦ μικροῦ τούτου εἰσοδήματος φοβούμενοι μὴν πλουτήσω καὶ κάμω κἀνὲν ἔνδυμα.

Παρακαλῶ λοιπὸν τὴν Ἱερὰν Σύνοδον νὰ ὁμιλήσῃ, ὅπου ἀνήκει διὰ νὰ μοὶ δίδωσι τὸ ἴδιον εἰσόδημα. Δὲν με μέλει τόσον διὰ τὸ εἰσόδημα, ὅσον διὰ τὴν κακίαν των καὶ τὴν ὁποῖαν εἰς τὸν Ἀρχιερέα των ἔδειξαν περιφρόνησιν, ὕστερον σχεδὸν ἀπὸ τριάκοντα ὀκτὼ ἔτων διατριβῆν μου εἰς Κέα.

Τ. Σ. Ὁ εὐπειθέστατος Κύθνου Νικοδήμος».

Ἀπαντῶσα ἡ Σύνοδος εἰς τὴν ἀναφορὰν του ταύτην, ἐγνώρισεν αὐτῷ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 4367) 235 καὶ ἀπὸ 24 Ἀπριλίου 1836 ἐγγράφου τῆς, ὅτι «καθ' ἃς ἔχετε ὀδηγίας δικαιοῦσθε νὰ συνάγητε καὶ λαμβάνετε καὶ παρὰ τῶν ἐφημερίων καὶ παρὰ πάντων τῶν χριστιανῶν τὰ νενομισμένα δικαιώματά σας· καὶ ἂν οἱ χριστιανοὶ δυστροποῦντες δὲν θέλωσι νὰ σὰς δώσωσιν ὅ,τι καὶ ὅσον κατ' ἀρχαίαν συνήθειαν σὰς ἔδιδον, προσπαθήσατε καθ' ὅν δύνασθε συγχωρητὸν τρόπον νὰ τοὺς πείσετε εἰς τοῦτο».

Παρὰ τὴν ὥς ἄνω τῆς Συνόδου ὑπόδειξιν καὶ τὰς ἀλλεπαλλήλους τῶν Κυθνίων ἀναφορὰς πρὸς τὴν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Γραμματεῖαν, περὶ δῆθεν παροχῆς τῷ Ἀρχιερεὶ αὐτῶν ἰκανῶν μέσων πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν καθημερινῶν αὐτοῦ ἐξόδων, ὅμως ἰδίως οἱ Κύθνιοι ἐξηκολούθουν ἀντιδρῶντες καὶ μὴ συμμορφούμενοι πρὸς τὴν ἔκπαιλα κρατήσανσαν τάξιν· δι' ὃ καὶ ὁ σεβάσιμος οὗτος ἀνὴρ νομίζων, ὅτι μόνον ἀπευθυνόμενος τῇ Συνόδῳ θὰ εὐρισκεν ἀνακούφισιν καὶ παρηγορίαν, ἀπεφάσισεν ἵνα καὶ αὐθις ἀπασχολήσῃ Αὐτήν.

Ἡ νέα αὐτοῦ, ἐν προκειμένῳ ἀναφορὰ γραφείσα πλέον ἐκ Κέας καὶ οὐχὶ ἐκ Κύθνου, ἦτις ἐπὶ τι χρονικὸν διάστημα, ὡς ἀνωτέρω ἀνεγράψαμεν, ἐθεωρεῖτο ὡς ἔδρα τῆς Ἐπισκοπῆς ταύ-

της', ἔλεγε σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ τὰ ἐξῆς². Ἐλαβον τὴν παρὰ τῆς Σεβαστῆς Κυβερνήσεως διορισθεῖσαν σύνταξιν μέχρι τέλους Ἰουλίου καὶ μὲν ὑπόχρεως εἰς τὴν Σεβ. Κυβέρνησιν· παρακαλῶ δὲ καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ὅπου νὰ μοὶ ἔρχεται τακτικὰ κατευθεῖαν εἰς Κέα καὶ ὄχι πλέον εἰς Κύθνον, ἐπειδὴ ἐδιωρίσθη ἡ Κέα πάλιν πρωτεύουσα· ἃς γνωρίζῃ ὅμως ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, ὅτι οἱ Κύθνιοι ἀπεσκίρτησαν διόλου καὶ δὲν θέλουν νὰ δώσωσιν κἀνὲν εἰσόδημα ἐκκλησιαστικόν, προφασιζόμενοι εἰς τὰς ἑκατὸν δραχμὰς, ὅπου ἡ Σεβ. Κυβέρνησις ἠδύοκῃσε καὶ με ἠλέησε· τὸ ἐμπόδιον εἶναι οἱ προύχοντες καὶ τινες τῶν ἱερέων, καθὼς με πληροφορεῖ ὁ ἐκεῖσε Ἐπίτροπός μου· ἐγὼ διὰ νὰ ἀντισταθῶ δὲν εἶμαι ἰκανός, μήτε συμφέρει κατὰ τὰς ἱεράς διαταγὰς· ἀλλὰ ἡ Σεβ. Κυβέρνησις ὅταν θέλῃ γράφει εἰς τὸν ἐνταῦθα ὑποδιοικητὴν, ὅστις εἶναι ἀνθρωπος σεβασμιώτατος καὶ χριστιανικώτατος καὶ ἠμπορεῖ νὰ τοὺς καθυποβάλλῃ νὰ δώσωσιν τὸ ἐκκλησιαστικὸν δικαίωμα, οἱ ὅποιοι δὲν εἶναι τόσον πτωχοί, διὰ νὰ τοὺς ἐλεήσω... Ἴδου ὅπου κάμνω τὸ χρέος μου καὶ τὸ ἀναφέρω εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, ἡ ὁποία βέβαια δὲν θέλει τοιαύτην περιφρόνησιν εἰς ἐβδομηκοντούτην γέροντα».

(Συνεχίζεται)

† Ὁ Ταλαντίου ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

1. Δημ. Πασχάλη ἐνθ' ἄνωτ. σ. 122.

2. Ἀριθ. ἀναφορὰς 205)6)8)836.

Η ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΠΙΔΙΩΞΙΣ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΕΩΣ

Ὁ πάπας Πίος Χ εἰς τὴν μνημονευθεῖσαν πρώτην ἐγκύκλιον αὐτοῦ ἔδωκεν ὠθησιν πρὸς τὴν ἀντίληψιν, ὅτι ὁ λαὸς πρέπει νὰ συνεργῇ μετὰ τοῦ λειτουργοῦ ἐν τῇ τελεσιουργίᾳ τῆς θείας Εὐχαριστίας, κατέστη δὲ κλασσικὴ καὶ τοῦτ' αὐτὸ παροιμιώδης μία τῶν ἐν ταῖς ἐγκυκλίαις αὐτοῦ προτροπῶν του πρὸς τὸν λαόν, κατὰ τὴν ὁποῖαν: «Πρέπει νὰ προσεύχησθε τὴν λειτουργίαν, καὶ οὐχὶ ἀπλῶς νὰ προσεύχησθε ἐν αὐτῇ»¹. Διὰ τῆς προτροπῆς του δηλαδὴ ταύτης ὁ πάπας ἀπέτρεψεν ἀπὸ τὴν τέως κρατούσαν συνήθειαν τοῦ νὰ ἀπαγγέλλωσι κατ' ἴδιαν οἱ πιστοὶ προσευχὰς εἰς τὴν μητρικὴν των γλῶσσαν ἄλλας, ἐπέβαλε δὲ εἰς τοὺς πιστοὺς νὰ παρακολουθῶσι τὰς ὑπὸ τοῦ λειτουργοῦ ἀπευθυνομένας εὐχὰς. Κατ' ἀκολουθίαν καὶ ἡ κατὰ τὸ 1922 συνελθοῦσα σύνοδος τῆς Κολωνίας ἔλαβεν ἀπόφασιν, καθ' ἣν οἱ ἱερεῖς δεόν νὰ καθοδηγῶσι τὸν λαόν, ἵνα ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερο συμμετέχη εἰς τὰς προσευχὰς τοῦ ἱερέως ἐν τῷ βωμῷ. Τὴν συνοδικὴν δὲ ταύτην ἀπόφασιν ἐπεκύρωσε καὶ εἰδικὸν ψήφισμα (decretum) τῆς Ρώμης, ἐκδοθὲν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος, εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἀμεσώτερα συμμετοχὴ τῶν πιστῶν εἰς

1. Ἀριθ. Συνοδ. ἐγγράφου 4210)147)13)3)836.

1. W. Birnbaum ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 81, 86.

τὴν λατρείαν καὶ τὴν θεῖαν λειτουργίαν, ἡ ὑποβοηθουμένη ὑπὸ τῆς ἀναγνώσεως καὶ ἀπαγγελίας τῶν εὐχῶν ὑπὸ τοῦ λειτουργοῦ διὰ φωνῆς ζωηροτέρας, συντελεῖται ἀδεία καὶ ἐπιδοκιμασία οὐ μόνον γενικῶς τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐν τῷ Βατικανῷ κέντρου. Δὲν ἐξεπλάγην διὰ τοῦτο, ὅταν πρὸ τινῶν μνηῶν φίλος συνάδελφος μὲ ἐβεβαίωσεν, ὅτι παρακολουθῶν διὰ τοῦ ραδιοφώνου τὴν ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Πέτρου νυκτερινὴν λειτουργίαν τῶν προτελευταίων Χριστουγέννων ἤκουσεν εὐκρινῶς καὶ αὐτὰς τὰς εὐχὰς τοῦ κανόνος (τῆς καθ' ἡμᾶς ἀναφορᾶς) ὑπὸ τοῦ λειτουργοῦ εἰς ἐπήκουον ἀπαγγελλομένας.

Τὴν ἐνεργὸν συμμετοχὴν τῶν πιστῶν εἰς τὴν λατρείαν καὶ τὴν τελεσιουργίαν τῶν μυστηρίων καὶ τῆς Εὐχαριστίας ἐπέδωξεν ὁ μνημονευθεὶς πάπας καὶ διὰ τῆς ἐπαναφορᾶς τοῦ παλαίου Γρηγοριανοῦ ἄσματος, ὅπερ ἀπλοῦστερον ὄν εἶνε δυνατόν νὰ παρακολουθῆται ὑπὸ παντὸς τοῦ ἐκκλησιασματος. Ἐξάρας τὴν ἐνότητα, ἥτις ἐν τῇ λατρειᾷ δεόν νὰ ὑπάρχη μεταξὺ τοῦ βωμοῦ καὶ τοῦ χοροῦ ἢ μεταξὺ τοῦ λειτουργοῦ καὶ τοῦ ἐκκλησιασματος τῶν πιστῶν, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν παλαιὰν λειτουργικὴν πράξιν, καθ' ἣν ἅπαν τὸ ἐκκλησιαστικὸν ὑπέψαλλεν ἢ καὶ ἀπεκρίνετο ἐν ἐνὶ στόματι ἀναφωνοῦν τὰ ἀκροστίχια ἢ τὰς ἀναφωνήσεις (Κύριε ἐλέησον, Ἀμήν, Ἀλληλούϊα κ.λ.π.) δὲν περιορίσθη ὁ Πίος ἀπλῶς νὰ κατακρίνῃ πᾶσαν θύραθεν μουσικὴν ὡς ἀταξίαν τῆς Λειτουργίας, συστήσας τὴν εἰς ἀπλοῦν μέλος τονίζουσαν τὴν ἐννοίαν τοῦ κειμένου τῶν ὕμνων, ἀλλὰ προέβη τολμηρότερον καὶ περαιτέρω. Δηλαδὴ δὲν ἐδίστασε νὰ συστήσῃ ἀκόμη καὶ τὸν παραμερισμὸν τοῦ ὄργανου, ὅπερ χρησιμοποιοεῖται ὑπὸ τῶν ψαλλόντων χορῶν ἐν τῇ ρωμαιοκαθολικῇ λατρειᾷ!

Ποῖα τὰ ἐπιτεύγματα ἐκ τῶν ὑπὸ τὴν ἄμεσον προστασίαν τοῦ πάπα κατευθύνσεων τούτων τῆς λειτουργικῆς κινήσεως δύναται τις νὰ συμπεράνῃ ἐκ περιγραφῆς τινος τῶν σημειωθέντων κατὰ τὰς λειτουργίας τῆς λειτουργικῆς ἑβδομάδος, τῆς συγκροτηθείσης ἐν Λιέγη ἀπὸ τῆς 3—7 Ἰουνίου 1934. Πρὸ 14 ἐτῶν δηλαδὴ. Ἐκτοτε μέχρι σήμερον πόσαι κατακτήσεις θὰ ἐσημειώθησαν!! Λαμβάνομεν τὴν περιγραφὴν ἐκ παραθέσεων τοῦ Hebert ἐν τῷ μνημονευθέντι ἔργῳ του (σελ. 133 καὶ ἐξῆς):

«Ἄμα τῇ ἐνάρξει τοῦ Εἰσοδικοῦ Cibavit eos, τὸ ὅποσον ἐψάλλη μετὰ τοῦ ψαλμοῦ καθ' ὄλην τὴν διάρκειαν τῆς προπαρασκευῆς τοῦ λειτουργοῦ, καὶ ἐπανελήφθη τετράκις ἢ πεντάκις, συνηρπάζετό τις ἐκ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, ὅστις κατεῖχε τὸ ὄλον ἐκκλησιαστικόν, καθὼς ἤρχισεν ὁ χορὸς νὰ ψάλλῃ τὸν ὕμνον. Τὸ ὁμαδικὸν ἄσμα τοῦ ὄλου ἐκκλησιασματος, «ὡς φωνὴ ὑδάτων πολλῶν», ὡς ἀλλεπάλληλα κύματα ἤχου φέροντος εἰς τὸ θυσιαστήριον τὴν πίστιν καὶ τὴν λα-

τρείαν παντὸς τούτου τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, ἀπετέλει κατάπληξιν δι' ὄλους. Κανεὶς μουσικὸς διευθυντὴς δὲν θὰ ἐπερίμενε τοῦτο. Ὅτι τὸ ὁμαδικὸν ἄσμα, τὸ διὰ τῆς συμμετοχῆς τοῦ ὄλου ἐκκλησιασματος ἐναρμονιζόμενον, εἶνε κατορθωτὸν καὶ ὅτι ἐνέχει σπανίαν καὶ ἀσύγκριτον ὠραιότητα, μᾶς ἀπεδείχθη πλεόν ἀπὸ τέσσαρας φορὰς» (οἱ συμμετέχοντες ἐκκλησιαζόμενοι καὶ λαβόντες μέρος εἰς τὴν ψαλμωδίαν ὑπερέβαινον τοὺς δισχιλίους!)

Τὸ «Graduale καὶ τὸ Ἀλληλούϊα (μετὰ τὸν Ἀπόστολον) ἐψάλλη ὑπὸ τοῦ χοροῦ. Ἀλλὰ τὸ ἐκκλησιαστικὸν ὁλόκληρον εἶχεν ἐφοδιασθῆ με ἀντίτυπα φέροντα τὸν ὕμνον τονισμένον καὶ παρεγκολούθησεν ὑποψάλλον τὴν Sequentiam Αἴνει τὸν Σωτῆρα Σιῶν (Lauda Sion Salvatorem), ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ Σῦμβολον τῆς πίστεως.... Μόλις ἐτελείωσεν ὁ κανὼν (ἢ ἀναφορὰ) ἐν ἤχηρὸν καὶ ὁμόφωνον Ἀμήν ἠκούσθη. Καὶ ἐπηκολούθησεν ἡ θεία Κοινωνία. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ χορὸς ψάλλει τὸ Κοινωνικόν: Ὅσακις ἂν ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦτον καὶ τὸ ποτήριον τοῦτο πίνητε τὸν θάνατον τοῦ Κυρίου καταγγέλλετε ἄχρις οὗ ἂν ἔλθῃ κ.τ.λ. Τὸ ἄσμα ἐπανελήφθη πολλάκις συνοδευόμενον ὑπὸ ὄλου ἐκείνων τῶν φωνῶν τοῦ συνόλου ἐκκλησιασματος. Κατελημμένον τὸ πλῆθος τῶν πιστῶν ὑπὸ ἀκρατήτου ἐνθουσιασμοῦ ἤγωνε τὰς φωνὰς τοῦ μετὰ τοῦ χοροῦ καὶ συνέψαλλε τὸ ἀντίφωνον, καθ' ὃν χρόνον προσήρχετο, ἵνα κοινωνήσῃ. Ὁ ἅγιος Αὐγουστίνος λέγει ἐνλίτε: Ἐλέχθη δεκάκις ἐλέχθη εἰκοσάκις, περιγράφων τὰς μεγάλας τελετὰς τοῦ ἐν Ἰππῶνι καθεδρικοῦ ναοῦ ἢ εὐχαριστῶν τὸ ποίμνιον τοῦ διὰ τὸν ζῆλόν του εἰς τὰς μεγάλας λειτουργικὰς τελετὰς. Δὲν θὰ ἀπετύγχανέ τις, ἐὰν ἔλεγεν, ὅτι ὁ αὐτὸς ἐνθουσιασμὸς ἐκράτησε καὶ ἐν Λιέγη».

Θέτομεν πέρασ εἰς τὰς ἐπὶ τοῦ δευτέρου σημείου τῶν ἐπιδιώξεων τῆς λειτουργικῆς κινήσεως σημειώσεις μας με περικοπὴν τινα τοῦ ἄρθρου τοῦ Guardian, περὶ τοῦ ὁποῦ ὠμιλήσαμεν προηγουμένως, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν εἰς ὀλίγας ἀλλ' ἀρκούντως ἐκφραστικὰς γραμμάς ἐκτίθεται τὸ πνεῦμα τῆς δευτέρας ταύτης ἐπιδιώξεως τῶν μετεχόντων τῆς κινήσεως ταύτης: «Ἡ κίνησις αὕτη δίδει μεγάλην ἔμφασιν ἐπὶ τῆς ἀληθινῆς χριστιανικῆς λατρείας, τῆς ἀποτελουμένης ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ ὄλου σώματος τῆς ἐκκλησίας προσφορᾶς αὐτῆς. Διδάσκει τοὺς λάτρεις νὰ σκέπτονται περὶ τοῦ ἱερέως ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ ὅτι πράττει τι μετὰ τοῦ λαοῦ καὶ οὐχὶ διὰ τὸν λαόν. Εἶνε οἱ πιστοὶ ἐξ ἴσου πρὸς τὸν ἱερέα ἐνεργητικοὶ παράγοντες (actors) ἐν τῷ δράματι».

ΠΑΝ. Ν. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ
Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Αὕτη μάλιστα ἡ διόρθωσις ἀνεπαχθετέρα, ὅταν πρὸς ἄλλον τις τρέψας τὸν λόγον, ἕτερον πλήτη. Οὔτε γὰρ εἰς θυμὸν ἀπίησιν ἐξενοχθῆναι τὸν ἐπιτιμώμενον, καὶ λανθάνοντος τὸ τῆς διορθώσεως ἐνίησι φάρμακον.

Χρυσόστομος

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ
ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΕΝ ΑΜΣΤΕΡΔΑΜ

**Η ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ
ΑΥΤΗΣ ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΕΤΕΡΟΔΟΞΟΥΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΑΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ (Γ')**

II

*Σχέσεις τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας
πρὸς τὰς εἰτεροδόξους Ἐκκλησίας.*

Ἄφ' ὅτου κατὰ τὸν XI αἰῶνα συνεπληρώθη καὶ ἐπαγιώθη τὸ πρῶτον μέγα ἐκκλησιαστικὸν σχίσμα μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως, κατὰ δὲ τὸν XVI αἰῶνα ἐγένετο καὶ τὸ δευτέρον μέγα ἐκκλησιαστικὸν σχίσμα τοῦ Προτεσταντισμοῦ ἐν τῇ Δύσει, ἡ Ὁρθόδοξος Καθολικὴ Ἐκκλησία δὲν παρέλειψε νὰ συνάψῃ φιλενωτικὰς σχέσεις καὶ ἐπαφὰς μετὰ τῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Δύσεως, τῆς τε Ρωμαιοκαθολικῆς καὶ τῶν Προτεσταντικῶν. Καὶ πρῶτον, μεταξὺ τῶν δύο ἀρχαίων Καθολικῶν Ἐκκλησιῶν, Ὁρθοδόξου καὶ Λατινικῆς, ἐγένοντο σοβαραὶ ἀποπειρᾶι πρὸς ἔνωσιν κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τοῦ σχίσματος μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Σπουδαιότεραι τούτων εἶναι: α') ἡ ἐπὶ τοῦ Βυζαντινοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξίου Κομνηνοῦ (1081—1118), β') ἡ ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Μανουὴλ Κομνηνοῦ (1143—1180), γ') ἡ ἐπὶ τοῦ Ἰωάννου Δούκα τοῦ Βατάτζη (1222—1255), δ') ἡ ἐπὶ τοῦ Μιχαὴλ Η' Παλαιολόγου ἐν τῇ λατινικῇ συνόδῳ τῆς Αὐῶνος τῷ 1274, ε') ἡ ἐπὶ τοῦ Ἀνδρονίκου Γ' Παλαιολόγου (1328—1341), στ') ἡ ἐπὶ τοῦ Ἰωάννου Ε' Παλαιολόγου, μεταβάντος τῷ 1369 αὐτοπροσώπως εἰς Ρώμην, καὶ ζ') ἡ ἐπὶ τοῦ Ἰωάννου Ζ' Παλαιολόγου ἐν τῇ ἐνωτικῇ συνόδῳ τῆς Φερράρας-Φλωρεντίας τῷ 1438—1439 καὶ ἄλλαι. Πᾶσαι δ' ὁμως αἱ ἐνωτικαὶ αὐταὶ προσπάθειαι ἀπέβησαν δυστυχῶς ἄκαρποι. Διότι αἱ μὲν πρωτοβουλία τῶν Ἑλλήνων αὐτοκρατόρων ἀναληφθεῖσαι ἐπεδίωκον ἀπλῶς ἐξωτερικὴν τινα ἐπικουρίαν τῆς Δύσεως κατὰ τῶν Τούρκων καὶ ἐν γένει πολιτικούς σκοπούς, αἱ δὲ ὑπὸ τῶν Παπῶν γενομένη ἀπεσκοποῦν τὴν ἀνευ ὄρων καθυπόταξιν καὶ ὑποδούλωσιν τῶν Ὁρθοδόξων εἰς τὸν Παπισμὸν. Ἐπομένως τὸ ὅλον ζήτημα τῆς ἐνώσεως τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, μὴ τεθὲν ἐξ ἀρχῆς ἐπὶ ὀρθῆς βάσεως, κατήντησε μᾶλλον πολιτικὸν ζήτημα, ἀποβαλὸν οὐσιαστικῶς τὸν θρησκευτικὸν αὐτοῦ χαρακτῆρα. Οὕτως, ἐνῶ ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς Βυζαντινοὺς αὐτοκράτορας, ἔθετεν ὡς βᾶσιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐνώσεως τὴν διδασκαλίαν τῆς ἁγίας Γραφῆς καὶ τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας τῶν ἑπτὰ οἰκουμενικῶν Συνόδων, ἐπιδιώκουσα τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς Λατινικῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τῶν μεταγενεστέρων καινοτομιῶν αὐτῆς, ἀντιθέτως οἱ Πάπαι μετετόπισαν τὸ ὅλον ζήτημα κυρίως εἰς τὴν ὑπὸ τῶν Ὁρθοδόξων ἀποδοχὴν πρὸ πάντων τοῦ παπικοῦ πρωτείου, ἐκ τῆς ὁποίας ἐξήρτων τὴν ἔνωσιν, χωρὶς νὰ ἀναγνωρίζωσι τὰς ἐαυτῶν καινοτομίας, ἃς μάλιστα ἐπεξήτουν νὰ

ἐπιβάλωσι καὶ ἐπὶ τῶν Ὁρθοδόξων. Τοῦτο βεβαίως ἦτο ἀπαράδεκτον ἐκ μέρους τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας.

Μετὰ δὲ τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως (1453) καὶ τὴν κατάλυσιν τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας πᾶσα ἀπόπειρα πρὸς ἔνωσιν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν ἦτο καταδικασμένη εἰς ἀποτυχίαν, ἐπειδὴ οἱ κατακτητὰι Τούρκοι, ἐκ λόγων πολιτικῆς σκοπιμότητος, ἀπέκρουον κατ' ἀρχὴν τὴν ἔνωσιν τῶν Ὁρθοδόξων μετὰ τῆς χριστιανικῆς Δύσεως. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἔκτοτε καὶ μέχρι σήμερον ἡ Ρώμη ἐπεδίωξε καὶ ἐξακολουθεῖ ἐπιδιώκουσα τὴν ὑφ' ἐαυτὴν ὑπαγωγὴν καὶ καθυπόταξιν τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας διὰ διαφόρων ἄλλων προπαγανδιστικῶν καὶ προσηλυτιστικῶν μέσων, ὡς π.χ. διὰ τῆς δολίας μεθόδου τῆς «Οὐνίας», διὰ τῆς ὁποίας μέχρι σήμερον οἱ ὑπολοὶ Οὐνῖται ἱερεῖς περιάγουσι «γῆν καὶ θάλασσαν ποιῆσαι ἓνα προσηλυτον»¹ ὀρθόδοξον, ἀσκούντες διὰ μέσων ἡκιστα χριστιανικῶν τὸν ἀντιευαγγελικὸν προσηλυτισμὸν χριστιανῶν ὀρθοδόξων, ἀντὶ πορευθέντες νὰ μαθητεύσωσι τὰ «ἔθνη»². Τοιοῦτοτρόπως, ἀντὶ σοβαρῶν καὶ εἰλικρινῶν φιλενωτικῶν συζητήσεων καὶ διαπραγματεύσεων μεταξὺ τῶν δύο ἀδελφῶν Καθολικῶν Ἐκκλησιῶν ἐπὶ ἴσοις ὄροις καὶ ἐν πνεύματι χριστιανικῆς ἀγάπης, ταπεινοφροσύνης καὶ ἀπροκαταληψίας, ἡ μὲν Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία ἐξαπέλυσεν εἰς τὴν ὀρθόδοξον Ἀνατολὴν πλήθος φανατικῶν καὶ δολίων ἱεροποστόλων, πρακτόρων καὶ προπαγανδιστῶν πρὸς προσηλυτισμὸν τῶν Ὁρθοδόξων, μὴ ἐννοοῦσα ὅτι οὕτω διευρύνει καὶ μεγεθύνει ἔτι μᾶλλον τὸ χωρίζον τὰς δύο Ἐκκλησίας χάσμα καί, κατ' ἀκολουθίαν, ἀπομακρύνει περισσότερο τὴν ἡμέραν τῆς ποθητῆς ἐνώσεως αὐτῶν, ἡ δὲ Ὁρθόδοξος Καθολικὴ Ἐκκλησία, πρὸ τοῦ κινδύνου τούτου εὐρεθεῖσα, ἐξηναγκάσθη νὰ λάβῃ ἀμυντικὴν στάσιν ἐναντὶ τοῦ Βατικανοῦ. Ὡστε τὰς σχέσεις μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν δηλητηριάζει εἰς βαθμὸν ἐπικίνδυνον ὃ εἰς βάρος τῶν Ὁρθοδόξων ἀσκούμενος παπικὸς προσηλυτισμὸς διὰ μέσων ἀθεμίτων καὶ ἡκιστα χριστιανικῶν καὶ καθόλου αἱ ἀπολυταρχικαὶ καὶ ἐπεκτατικαὶ ἀξιώσεις τοῦ Παπισμοῦ, ἐνῶ ἀντιθέτως μεταξὺ τῶν ὀρθοδόξων καὶ τῶν λατίνων χριστιανῶν δὲν θὰ ἦτο, ἴσως, τόσον δυσχερὴς ἡ προσέγγισις καὶ συνεννόησις. Ἐκ τῶν εἰρημένων γίνεται δῆλον, ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας ἀκολουθηθεῖσα καὶ ἀκολουθουμένη τακτικὴ ἐν τῷ ζητήματι τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐνώσεως αὐτῆς μετὰ τῆς Ὁρθοδόξου ὑπῆρξε σφαλερὰ, καὶ διὰ τοῦτο ἀπέτυχε, συντελέσασα οὐχὶ εἰς τὴν γεφύρωσιν τοῦ χωρίζοντος τὴν ὀρθόδοξον Ἀνατολὴν καὶ τὴν παπικὴν Δύσιν χάσματος, ἀλλ' εἰς τὴν διεύρυσιν αὐτοῦ. Ἀναντιρρήτως, ἡ τακτικὴ αὕτη τῆς Ρώμης χρῆζει ριζικῆς ἀναθεωρήσεως, τὸ δὲ ὅλον ζήτημα τῆς ἐνώσεως πρέπει νὰ τοποθετήσῃ αὕτη ἐπὶ νέας βάσεως. Ἐξ ἐπόψεως ὀρθοδόξου ἡ συνάντησις καὶ ἔνωσις τῶν δύο Καθολικῶν Ἐκκλησιῶν εἶναι δυνατὴ μόνον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς ἀρχαίας ἡνωμένης Ἐκκλη-

1. Ματθ. 23, 15.

2. Ματθ. 28, 19.

σίας τῶν ἐπτὰ οἰκουμενικῶν Συνόδων τῶν ὀκτῶ πρώτων αἰώνων καὶ ἐπὶ ἴσοις ὄροις, ἀποβαλλομένου παρ' ἀμφοτέρων παντὸς μεταγενεστέρου στοιχείου ἀγνώστου καὶ ἀσυμβιβάστου πρὸς τὴν ἀρχαίαν κοινήν ἐκκλησιαστικὴν παράδοσιν, τῆς Ρωμαϊκῆς ἰδίως Ἐκκλησίας ὀφειλοῦσης νὰ ἀπαρνηθῆ πάσας τὰς μεταγενεστέρας καινοτομίας αὐτῆς ἐν τῇ πίστει, τῇ λατρείᾳ καὶ τῇ ἐκκλησιαστικῇ διοικήσει, ὅσαι ἀντίκεινται εἰς τὴν ἅγιαν Γραφὴν καὶ τὰς ἀποφάσεις τῶν ἐπτὰ οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ ἐν γένει εἰς τὴν γνησίαν ὀρθόδοξον παράδοσιν τῆς ἀρχαίας ἡνωμένης καὶ ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας.

Ὅμοιος καὶ πρὸς τοὺς ἐκ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας ἀποσπασθέντας Παλαιοκαθολικοὺς ἢ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία διεξήγαγεν ἐνωτικὰς διαπραγματεύσεις ἰδίᾳ ἐν τοῖς παλαιοκαθολικοῖς συνεδρίοις ἐν Βόννῃ τῷ 1874—1875, ἐν Κολωνίᾳ τῷ 1890, ἐν Λυκέρνη τῷ 1892, ἐν Ροττερνδάμ τῷ 1894, ἐν Βιέννῃ τῷ 1897 καὶ ἐν τῇ τελευταίᾳ ἐν Βόννῃ τοῦ 1931 συσκέψει τῆς μεικτῆς ἐξ Ὁρθοδόξων καὶ Παλαιοκαθολικῶν ἐπιτροπῆς. Ἄλλ' ἀτυχῶς, παρὰ τὰς ἐπ' αὐτῶν στηριχθείσας ἀγαθὰς ἐλπίδας, αὐταὶ ἀπέβησαν ἀκαρποί. Ἐκ τούτων διεπιστώθη, ὅτι, καίτοι ἐκ πασῶν τῶν ἀπεσχισμένων τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας δυτικῶν Ἐκκλησιῶν ἢ μᾶλλον προσεγγίζουσα αὐτῇ φαίνεται οὕσα ἢ τῶν Παλαιοκαθολικῶν, ἐν τούτοις διατελεῖ αὐτὴ ὑπὸ ἰσχυρὰς ἐπιδράσεις οὐ μόνον λατινικὰς, ἀλλὰ καὶ προτεσταντικὰς. Ἐπομένως μόνον ἢ ἀπαλλαγὴ αὐτῆς ἐκ τῶν ἐπιδράσεων τούτων δύναται νὰ ὀδηγήσῃ αὐτὴν εἰς τὴν μετὰ τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας ἐνωσιν, ἥτις κατὰ τᾶλλα δὲν φαίνεται δυσχερῆς.

Εὐχερεστέρα εἶναι ἡ ἐνωσις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μετὰ τῶν ἐκ τῆς ἀρχαίας Καθολικῆς Ἐκκλησίας ἀποσχισθεισῶν παλαιῶν μονοφυσικῶν καὶ δυοφυσικῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀνατολῆς, καὶ μάλιστα τῆς Ἀρμενικῆς, τῆς Συριακῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἰνδιῶν κ. ἄ., ἅτε τῆς μόνης σπουδαίας δογματικῆς μεταξὺ αὐτῶν διαφορᾶς περὶ τὸ ζήτημα τῶν δύο ἐν Χριστῷ φύσεων ἀποβαλοῦσης ἐν τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου τὴν ἀρχικὴν δξύτητα καὶ σημασίαν αὐτῆς. Αἱ μέχρι τοῦδε πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην καταβληθεῖσαι προσπάθειαι ἦσαν ἀνεπαρκεῖς, καὶ διὰ τοῦτο ἐπιβάλλεται νὰ ἐπαναληφθῶσιν αὐταὶ ἐντονώτερον καὶ συστηματικώτερον, ὅτε ὑπάρχει βᾶσιμος ἐλπίς νὰ τελεσφορήσωσιν, ἐφ' ὅσον ἐξέλιπον πλέον, κατὰ τὸ πλεῖστον, οἱ λόγοι τῆς ἀποσπάσεως τῶν Ἐκκλησιῶν τούτων ἐκ τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, εἰς τὸ σῶμα τῆς ὁποίας ὀργανικῶς ἀνήκουσιν.

Ἐπειτα ἡ Ὁρθόδοξος Καθολικὴ Ἐκκλησία δὲν παρέλειψε νὰ ἔλθῃ εἰς κοινωνίαν καὶ νὰ συνάψῃ φιλικὰς σχέσεις καὶ μετὰ τῶν σπουδαιότερων Προτεσταντικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ Ὁμολογιῶν, καὶ δὴ ἤδη ἀπ' αὐτῶν τῶν ἀρχῶν τῆς Μεταρρυθμίσεως. Ἄλλ' αἱ σχέσεις αὐταὶ ἦσαν λίαν περιορισμέναι, διότι τότε ἡ Ὁρθόδοξος Καθολικὴ Ἐκκλησία, ὑπὸ τὸν δεινὸν τῶν ἀλλοθρήσκων Τούρκων τελοῦσα ζυγόν, δὲν ἠδυνήθη νὰ τελεῖν ἀδελφικὴν χεῖρα βοηθείας πρὸς τὸν ἀριπαγῆ Προτεσταντισμὸν, ὃ ὁποῖος ἐξ ἄλλου δὲν ἠθέλησε ἢ

δὲν ἠδυνήθη—εὐθύς ἅμα τῇ ἐξόδῳ του ἐκ τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας καὶ πρὸ τῆς διαμορφώσεως καὶ ἀποκρυσταλλώσεώς του εἰς ἴδιον συμπαγῆς σύστημα πίστεως, λατρείας καὶ διοικήσεως—νὰ στραφῆ πρὸς τὴν πρεσβυγενῆ Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Ἀνατολῆς, ἵνα εὕρῃ ἐν αὐτῇ τὸν ὄν ἐξήτει εὐαγγελικὸν Χριστιανισμόν. Τὸ κυριώτερον τούτου αἵτιον, καὶ συνάμα ἐλαφρυντικὸν ἴσως, φαίνεται ὅτι εἶναι ἡ ὑπὸ τῶν πρώτων Μεταρρυθμιστῶν λίαν περιορισμένη γνῶσις ἢ μᾶλλον ἄγνοια τῆς δογματικῆς διδασκαλίας καὶ τῆς καθόλου καταστάσεως τότε τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας¹.

Ἄλλὰ, παρὰ ταῦτα, δὲν ἐβράδυναν νὰ ἐγκαινιάσθωσιν αἱ πρώται μεταξὺ Ὁρθοδοξίας καὶ Προτεσταντισμοῦ σχέσεις. Τὴν δὲ ἀρχὴν ἐποιήσατο αὐτὸς ὁ Μαρτίνος Λούθηρος, ὅστις ἤδη μικρὸν μετὰ τὴν ἐκρηξίν τῆς Διαμαρτυρήσεως, ἦτοι τῷ 1519, ἐπεκαλέσθη τὴν Ὁρθόδοξον Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν ἐν τῇ γνωστῇ μετὰ τοῦ ὀνομιστοῦ παπικοῦ θεολόγου Ἐκκίου ἐν Λειψία δημοσίᾳ συζητήσει² καὶ ταῖς πρὸς τὸν Σπαλατίνον ἐπιστολαῖς αὐτοῦ³. Ἐν ταῦταις ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Μεταρρυθμίσεως ἠδυνήθη νὰ διαπιστώσῃ δύο σημεῖα ἐπαφῆς καὶ συμφωνίας τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ Προτεσταντισμοῦ, ἦτοι τὴν κοινήν ὑπ' ἀμφοτέρων ἀπόρριψιν τῶν διδασκαλιῶν τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας περὶ τοῦ παπικοῦ πρωτείου καὶ περὶ τοῦ καθαρτηρίου πυρός. Ἄλλὰ καὶ ἐν τοῖς συμβολικοῖς αὐτῶν βιβλίοις οἱ πρώτοι Μεταρρυθμισταὶ ἐπεκαλέσθησαν τὴν ἀθθεντίαν καὶ τὴν διδασκαλίαν τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Οὕτως ἐν τοῖς ἀρθροῖς XXII, 4 καὶ XXIY, 6 τῆς Ἀπολογίας τῆς Αὐγουσταίας Ὁμολογίας ἐπικαλοῦνται τὴν ὀρθόδοξον διδασκαλίαν κατὰ τῆς ὑπὸ τῶν Λατίνων στέρησεως τοῦ ποτηρίου τῆς θείας εὐχαριστίας ἀπὸ τῶν λαϊκῶν καὶ κατὰ τῶν ἰδιωτικῶν λειτουργιῶν, ἡμαρτημένως δ' ὄμως ἐπραξαν τὸ αὐτὸ καὶ προκειμένου περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῆς θείας εὐχαριστίας ὡς θυσίας ἐν τῷ ἀρθρῷ XXIV, 78—83, 88, 93.⁴ Ὅμοιος καὶ ἐν τοῖς Σμαλκαλδικοῖς ἀρθροῖς γίνεται προσφυγὴ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν κατὰ τοῦ κυριαρχικοῦ πρωτείου τοῦ πάπα⁵. Ἐν συνεχείᾳ ἀξιοσημείωτος εἶναι ἡ πρώτη ἐπίσημος ἐπαφὴ μεταξὺ Ὁρθοδοξίας καὶ Προτεσταντισμοῦ διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἰωάσαφ II ἀποστολῆς τοῦ Ἑλλήνος διακόνου Δημητρίου Μυσοῦ εἰς τὴν Βιττεμβέργην τῷ 1559 πρὸς τὸν Φίλιππον Μεγάλχθονα καὶ τῆς ὑπὸ τοῦ τελευταίου ἀποστολῆς πρὸς τὸν Πατριάρχην σημαντικωτάτης ἐπιστολῆς μεθ,

1. Πλεῖα περὶ τούτου βλέπ. ἐν *Ἰ. Καμύρη*, μν. ἔ. σ. 20 ἔξ.

2. D. Martin Luther Werke, Kritische Gesamtausgabe, τ. II. Weimar 1884, σ. 272, 273, 277.

3. Αὐτόθι, Briefwechsel τ. I. Weimar 1930. Ἐπιστολὴ 187, σ. 422. Ἐπιστολὴ 218, σ. 554. Πρβλ. αὐτόθι καὶ Tischreden II, 275.

4. J. Müller, Die symbolischen Bücher der evangelisch-lutherischen Kirche, ἐκδ. 12, Güttersloh 1928, σ. 232, 249, 266/9.

5. Articuli Smalcaldici, pars II, art. V, 4, ἐνθ' ἀν. σ. 307.

ἑλληνικῆς μεταφράσεως τῆς Αὐγουσταίας Ὁμολογίας. Δι' αὐτῶν ἐπετεύχθη ἡ πρώτη ἀμοιβαία γνωριμία τῆς ἀρχαιοτάτης καὶ τῆς νεωτάτης χριστιανικῆς Ἐκκλησίας¹.

(Συνεχίζεται)

ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΚΑΡΜΙΡΗΣ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

1. Βλέπ. *Ι. Καρμίρη*, μν. ἔ. σ. 30/9.

ΤΟ ΔΙΑΓΓΕΛΜΑ ΤΟΥ ΛΑΜΠΕΘ

Δ' (Τέλος)

Μεταξὺ ἄλλων προτάσεων πρὸς πύκνωσιν τῶν μέσων κοινῆς συσκέψεως καὶ δράσεως μεμαξὺ τῶν διαφόρων τμημάτων τῆς Ὁμολογίας μας, δύο ἐπιβάλλεται νὰ μνημονευθοῦν ἰδιαιτέρως. Τὸ συνέδριον ἐπιθυμεῖ τὴν ἴδρυσιν ἐνὸς Κολλεγίου εἰς τὸ Κολλέγιον τοῦ ἁγίου Αὐγουστίνου ἐν Canterbury, ὑπὸ συμβούλιον ἀντιπροσώπων ὀλοκλήρου τῆς Ἀγγλικανικῆς Ὁμολογίας. Εἰς τὸ Κολλέγιον αὐτὸ ἱερεῖς καὶ ἄλλοι δύνανται νὰ ἔρχωνται πανταχόθεν τῆς ἡμετέρας ὁμολογίας διὰ νὰ σπουδάζουν ἀπὸ κοινοῦ καὶ νὰ μορφώνωνται ἐν μέσῳ κοινοβιακῆς ζωῆς καὶ πνευματικῆς ἀτμοσφαιρας.

Ἄλλη πρότασις, γενομένη δεκτὴ, εἶναι ἡ συγκλησις ἐνὸς Κογκρέσου κατὰ τὸ μεταξὺ δύο Συνεδρίων τοῦ Λάμπεθ διάστημα, ὅπουδῆποτε ἐντὸς τῶν νήσων τῆς Μ. Βρετανίας καὶ συνιστάμενον ἀπὸ ἀντιπροσώπους ἡγέτας κληρικοὺς καὶ λαϊκοὺς ἀπὸ ὅλα τὰ τμήματα τῆς ἀγγλικανικῆς ὁμολογίας.

Ἡ Ἐκκλησία ἐκπληροῖ τὴν ἀποστολὴν τῆς εἰς τὸν κόσμον διὰ τῆς ἀφοσιώσεως καὶ ἐργασίας τῶν μελῶν τῆς. Μεγίστην ἀνάγκην ἔχει ν' αὐξηθῇ ὁ ἀριθμὸς ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, οἱ ὅποιοι νὰ προσφέρουν ἑαυτοὺς διὰ τοῦτο. Πιστεύομεν, ὅτι ὁ Χριστὸς καλεῖ πολλοὺς, ἀγνοοῦντας τὴν κλησιν Του. Ἀπὸ πολλὰς χώρας γίνονται ἐκκλήσεις διὰ διδασκάλους σχολείων καὶ κολλεγίων, διὰ καθηγητὰς πρὸς μόρφωσιν κλήρου καὶ κατηχητῶν, διὰ ἱατροὺς καὶ νοσοκόμους. Ὁ κατάλογος δὲν κλείει μὲ αὐτά. Ὑπάρχει ἔλλειψις ἐιδικῶν γεωπόνων, τεχνικῶν καὶ περὶ τὴν οἰκιακὴν οἰκονομίαν ἐιδικῶν καὶ εἰς ἄλλας κοινωφελεῖς ὑπηρεσίας. Εἶνε μία κλησις πρὸς τὴν νεολαίαν, πού ἐπιθυμεῖ νὰ προσφέρῃ μίαν δημιουργικὴν ἐργασίαν διὰ τὸν Χριστὸν καὶ τὸν λαόν του καὶ εἶνε ἐτοίμη χάριν Αὐτοῦ ν' ἀντικρύσῃ δυσκολίας καὶ νὰ ὑποστήθῃ θυσίας. Εἰδικῶς ἀναγκαῖα εἶναι αὐξήσις τοῦ Κλήρου ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, διὰ νὰ ἐξαλείψουν τὰς συσσωρευθείσας ἔλλειψεις προπολεμικῶς καὶ κατὰ τὸ διάστημα τοῦ πολέμου συσσωρευθείσας καὶ νὰ ἐξοπλίσουν τὴν Ἐκκλησίαν, ἵνα βαδίσῃ πρὸς τὰ ἔμπροσ.

Πανταχόθεν τῆς Ἐκκλησίας ἀνομολογεῖται, ὅτι μεγάλα εὐκαιρία δύνανται νὰ ἐπιτευχθοῦν, ἐάν ἐνισχυθῇ τὸ ἱερατεῖον τῆς Ἐκκλησίας διὰ τῆς εἰσόδου εἰς τὰς τάξεις τοῦ κλήρου μεγαλυ-

τέρου ἀριθμοῦ νέων, οἱ ὅποιοι ὑπακούουν εἰς τὴν κλησιν τοῦ Χριστοῦ καὶ προθυμοποιοῦνται νὰ προσφέρουν τὸ πᾶν, προκειμένου νὰ συμμορφωθοῦν πρὸς αὐτήν.

Ἄλλ' ἡ Ἐκκλησία δύναται νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἀποστολὴν τῆς διὰ τὴν ἀνθρωπότητα μόνον, ὅταν ἕκαστον μέλος τῆς εἶνε πιστὸς, πειθαρχημένος καὶ κατηρτισμένος ὑπηρετῆς καὶ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Χριστοῦ. Κατ' ἐπανάληψιν εἰς τὰς ἡμετέρας Ἐκθέσεις ὑπενθυμίζομεν εἰς τὸν λαόν τὰ καθήκοντα, πού ἀπορρέουν ἀπὸ τὴν πίστιν των. Ὁ Χριστὸς ζητεῖ τὴν μαρτυρίαν καὶ ὑπερησίου των εἰς τὴν καθημερινὴν των ζωὴν, κατ' οἶκον, εἰς τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν βιομηχανίαν, εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς Κοινότητος. Μία πλήρης Ἐκθεσις ἀφιερῶθη εἰς τὴν χριστιανικὴν περὶ γάμου διδασκαλίαν καὶ εἰς τὴν στάσιν, πού πρέπει ὁ χριστιανικὸς κόσμος νὰ τηρήσῃ πρὸς αὐτόν. Ἐνῶ δὲ, μᾶς ἐπιτρέπεται νὰ λησμονήσωμεν, ὅτι οἱ πιστοὶ καὶ εὐτυχεῖς γάμοι ὑπερτεροῦν ἀκόμη κατ' ἀριθμὸν τοὺς ἀποτυγχάνοντας, ἐν τούτοις ἡ ἐπικράτησις καὶ εὐκολὸς ἀποδοχὴ τοῦ διαζυγίου διεσάλευσεν τὴν ἰσορροπίαν τοῦ ἀτόμου, τοῦ σπιτιοῦ καὶ τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς καὶ προκαλεῖ μεγάλας συμφορὰς εἰς τὰ ἄθῳα παιδιὰ, τὰ ὅποια στεροῦνται τῆς οἰκογενειακῆς ἀσφαλείας. Πιστεύομεν, ὅτι ἤρχισεν ἰδιαιτέρως μεταξὺ τῶν νέων ἕνα κίνημα ἐναντίον τῆς καταπτώσεως τοῦ γάμου καὶ ἕνας πόθος πρὸς οἰκογενειακὴν ζωὴν, ἐδραζομένην εἰς τοὺς ὄρκους τῆς ὑποχρέσεως καὶ εἰς τὸν πρὸς τὰ τέκνα δεσμόν. Ὅφειλε ἡ Ἐκκλησία νὰ βοηθήσῃ καὶ νὰ προπαρασκευάσῃ ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἔλαβον τὴν ὑποχρέωσιν νὰ νυμφευθοῦν. Εἰς περίπτωσιν διαζυγίου ἢ β' γάμου ἡ Ἐκκλησία πρέπει νὰ λάβῃ τοὺς ἐνδιαφερομένους ὑπὸ τὴν ποιμαντικὴν τῆς φροντίδα καὶ ἀγάπην, ἐκτιμῶσα μετὰ συμπαιθείας καὶ κατανοήσεως τὰς ταλαιπωρίας καὶ τὰς θλίψεις, αἵτινες εὗρον πολλοὺς ἐξ αὐτῶν καὶ δι' αὐτὸ ἐπιθυμοῦν οὗτο, ὅπως μετανοήσουν διὰ τὴν ἁμαρτίαν των αὐτῆν. Ἡ Ἐκκλησία δὲν θὰ εὐλογῆσῃ τὸν γάμον ἐκείνων, οἱ ὅποιοι προηγουμένως ὑπανδρεύθησαν, ἐκτὸς ἐκείνων ὅπου οὐδεὶς γαμικὸς δεσμὸς ἀναγνωρίζεται ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ὡς ὑφιστάμενος ἔτι.

Ποιεῖ ἔκκλησιν πρὸς τὰ μέλη τῆς νὰ κρατήσουν πιστῶς τὴν ἰσόβιον ὑποχρέωσιν τοῦ ὄρκου τοῦ γάμου καὶ νὰ μὴ δίδουν ἀφορμὴν πρὸς ἁμαρτίαν. Ἄλλὰ δὲν δύναται ν' ἀποκλείσῃ ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ, οὔτε ἀπὸ τοῦ σώματος τῆς ἀγάπης, ὅσους ἔλαβον τὴν πικρὰν πείραν καὶ ζητοῦν βοήθειαν. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτῆν ἐπιβάλλεται ταχεῖα ἐπέμβασις. Ἄλλ' εἰς κάθε σφαιρᾷ τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς προβάλλεται ἐπίμονος ἀξίωσις διὰ κάθε χριστιανὸν κατὰ τὰς παρούσας στιγμὰς, νὰ γίνῃ ὁ γνήσιος μάρτυς τοῦ χαρακτήρος τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν καθοδηγητικῶν ἀρχῶν, τὰς ὁποίας Αὐτὸς διδάσκει.

Διὰ νὰ ὑπάρξῃ τοιαύτη μαρτυρία, ἀπαραίτη-

τος εἶνε ἡ χάρις τοῦ Χριστοῦ, τὴν ὁποίαν Αὐτὸς ὑπεσχέθη εἰς ὄσους εὐρίσκονται εἰς τὸν περιβόλον τῆς πίστεως. Μία ἔκθεσις τονίζει τὴν σπουδαιότητα τῆς προσεκτικῆς τελέσεως τοῦ Βαπτίσματος καὶ τοῦ Χρίσματος, διὰ τῶν ὁποίων ὁ Θεὸς εἰσάγει εἰς αὐτὸν τὸν περιβόλον. Ἐτέρα ἔκθεσις ἀσχολεῖται μὲ τὴν σπουδαιότητα τῆς ἰδιωτικῆς προσευχῆς καὶ τῆς δημοσίας λατρείας. Ἐτέρα ἔκθεσις ὑποδεικνύει τὸν κανόνα τῆς ζωῆς, πού πρέπει νὰ τηρῆ κάθε Πιστός. Μὲ ὅλα τὰ μέσα αὐτὰ ὁ Θεὸς προσεγγίζει ἐν τῇ ἀγάπῃ του διὰ τῆς κοινωνίας τῆς Ἐκκλησίας του, διὰ νὰ διατηρήσῃ ἐντὸς μας τὴν νέαν ζωὴν. Ἐκαστον εὐρίσκει εἰς τὸ ἔδαφος αὐτοῦ ἢ αὐτῆς, τῆς περιστάσεως, τῆς ὑπηρεσίας καὶ ἀνάγκης. Αὐτὸς μᾶς ἐνώνει διὰ τοῦ κοινοῦ δεσμοῦ τῆς μιᾶς πίστεως, μιᾶς λατρείας, ἐνὸς Κυρίου.

Τέλος θὰ ἠθέλαμεν νὰ προσθέσωμεν μιαν εἰδικὴν λέξιν ἀναγνωρίσεως καὶ ἐνθαρρύνσεως πρὸς τὸν Κληρὸν μας. Εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου ἐποϊμάνετε τὰ ποιμνία σας, ἐτονώσατε τὸ θάρρος των καὶ τοὺς παρηγορήσατε εἰς τὰς θλίψεις των, τὰς ὁποίας ποτὲ ἡ ἀνθρωπότης ἐγνώρισε. Ἐπικαλούμεθα τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σας. Ἡ Ἐκκλησία καὶ τὰ μέλη αὐτῆς ἄς λάβουν νέαν ἐγκαρδίωσιν καὶ ἐλπίδα. «Ἐν τούτοις πᾶσιν ὑπερνικώμεν» (Ρωμ. 8, 37).

Λονδίνον

Μετέφρασεν Ἀρχιμ. Α. ΤΙΜΙΑΔΗΣ

Η ΓΟΝΥΚΛΙΣΙΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Γ'

5. Τι λέγει ἡ πρὸ τῶν Συνόδων παράδοσις.— Καὶ ἡ πρὸ τῶν ἁγίων Οἰκουμ. Συνόδων παράδοσις ρητῶς ἀπαγορεύει τὴν γονυκλισίαν τῆς Κυριακῆς. Ὁ μάρτυς ἐπίσκοπος Λουγδούνου (Λυὼν) Εἰρηναῖος εἰς τὸ διασωθὲν τεμάχιον τοῦ λόγου του περὶ τοῦ Πάσχα λέγει: *Τὸ δὲ ἐν Κυριακῇ μὴ κλίνειν γόνυ σύμβολόν ἐστι τῆς ἀναστάσεως, δι' ἧς τῇ τοῦ Χριστοῦ χάριτι τῶν τε ἁμαρτημάτων καὶ τοῦ ἐπ' αὐτῶν τεθανατωμένου θανάτου ἠλευθερώθημεν.... καὶ περὶ τῆς Πεντηκοστῆς, ἐν ἣ οὐ κλινόμεν γόνυ, ἐπειδὴ ἰσοδυναμεῖ τῇ ἡμέρᾳ τῆς Κυριακῆς κατὰ τὴν ὀρθοῦσαν περὶ αὐτῆς αἰτίαν». (Δέσβου Γραμματολ. Β', 243). Καὶ εἰς τὸ τέλος λέγει ἀξιωματικά: «Ἐκ τῶν ἀποστολικῶν χρόνων ἡ τοιαύτη συνήθεια ἔλαβε τὴν ἀρχήν». (Rheinwald Kirchliche Archäologie, σ. 157).*

Καὶ τὸ ΝΘ' κεφάλαιον τῶν Ἀποστολικῶν Διαταγῶν λέγει, ὅτι κατὰ τὴν Κυριακὴν «*τρεις εὐχὰς ἐστῶτες ἐπιτελοῦμεν, μνήμης χάριν τοῦ διὰ τριῶν ἀναστάντος ἡμερῶν, ἐν ἣ —Κυριακῇ— προφητῶν ἀναγνώσις, καὶ εὐαγγελίων κηρυκεία, καὶ θυσίας ἀναφορά καὶ τροφῆς ἱερᾶς δωρεά*». Καὶ ἐν Κεφ. Β', 59 λέγουσιν: «*Ὁρθοί, σῶμεν καλῶς*», φράσιν τὴν ὁποίαν διετήρησαν οἱ Πατέρες εἰς τὴν Θεϊαν Λειτουργίαν. (Πατρολ. Μίγν. Α', 744); Ὡς ἐν ὑποσημειώσει δὲ λέγεται, ἐκεῖ καὶ ἡ γνώμη τοῦ Πατριάρχου Λουκᾶ, ὅτι «*οἱ ἀποστολικοὶ κανόνες κολάζουσι τὸν ἐν τῷ τυχόντι*

Σαββάτῳ ἢ τῇ Κυριακῇ γονυκλινοῦντα ἢ νηστεύοντα». (Α', 745). Ἐὰν δέ που ὁ ἱερός Χρυσόστομος λέγῃ, ἴδτι κατὰ τὴν Θεϊαν Λειτουργίαν «*ἐπ' ἐδάφους κείμεθα κλπ.*», τοῦτο δὲν λέγει, ὅτι γίνεται ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ ἢ κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς Πεντηκοστῆς. (Πατρολ. Πίγν. ΗΑ', 523).

Καὶ «*αἱ ἀποκρίσεις πρὸς τοὺς ὀρθοδόξους περὶ τινων ἀναγκαίων ζητημάτων*», σύγγραμμα τῶν μετέπειτα χρόνων, κακῶς ἀποδιδόμενον εἰς τὸν φιλόσοφον καὶ μάρτυρα Ἰουστίνον, εἰς τὴν ΡΙΕ' ἐρώτησιν «*εἰ τὸ κλίνειν τὸ γόνυ ἐν ταῖς προσευχαῖς τοῦ ἐστῶτος εὐχεσθαι μᾶλλον Θεῷ τοὺς εὐχομένους παρίστησι, καὶ πλεῖον ἐφέλκεται τὴν θεϊαν συμπάθειαν, διὰ τὴν ἐν ταῖς Κυριακαῖς ἡμέραις καὶ ἀπὸ τοῦ Πάσχα ἕως τῆς Πεντηκοστῆς, γόνυ οὐ κλινόμεν οἱ εὐχόμενοι, πόθεν δὲ καὶ ἡ τοιαύτη ἐν ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς εἰσῆλθε συνήθεια*; λέγει: «*Ἀπάντησις. Ἐπειδὴ ἀμφοτέρων ἡμᾶς ἐχρῆν αἰεὶ μεμνησθαι καὶ τῆς ἐν ταῖς ἁμαρτίαις πτώσεως ἀνέστημεν, διὰ τοῦτο ἢ ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν γονυκλισία σύμβολον ἐστὶ τῆς ἐν ταῖς ἁμαρτίαις πτώσεως ἡμῶν τὸ δὲ ἐν τῇ Κυριακῇ μὴ κλίνειν γόνυ σύμβολόν ἐστι τῆς ἀναστάσεως. Ἀπὸ τῶν ἀποστολικῶν δὲ χρόνων ἡ τοιαύτη συνήθεια ἔλαβε τὴν ἀρχήν, καθὼς φησὶν ὁ μακάριος Εἰρηναῖος*», (Πατρολ. Μίγν. ΣΤ', 1364 καὶ Ζ', 1233 καὶ Δέσβου Γραμματ. Β', 74 καὶ Χριστ. Ἀρχαιολ. σελ. 83)

6. Τὰ Τυπικὰ τῶν Μονῶν καὶ Ἐκκλησιῶν.— Πάντα τὰ ἀνωτέρω παρατεθέντα χωρὶα κατηγορηματικὰ ὁμιλοῦν περὶ τοῦ μὴ κλίνειν γόνυ κατὰ Κυριακὴν. Ἐχομεν ὅμως Τυπικὰ τινὰ ἱερῶν Μονῶν, τὰ ὁποῖα προβλέπουσιν τὴν γονυκλισίαν καὶ κατὰ τὰς ἀγρυπνίας τοῦ Σαββάτου πρὸς τὴν Κυριακὴν κ.τ.τ. Εἰς τὸ ζήτημα ὅμως αὐτὸ δὲν θὰ ἐπιμείνω, διότι αἱ ἱερὰί μοναὶ ἀνέκαθεν εἶχον τὸ ἐλεύθερον νὰ κανονίζουσιν τὴν λατρείαν τῶν ἐν αὐτοῖς μοναχῶν ἀδελφῶν κατὰ διαφορητικὸν τρόπον. Καὶ ἐπειδὴ τοῦτο εἶχε παραγίνει, ἠναγκάσθη ὁ Αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς νὰ περιλάβῃ εἰς τὰς Νεαράς τὸν διάταξιν, καθ' ἣν ὄφειλον «*τὰ γινόμενα παρὰ τῶν κλητόρων ἐν τοῖς μοναστηρίοις Τυπικὰ στέργειν, εἰ μὴ πον τοῖς κανόσιν ἐναντιοῦνται*». (ῥλα' νεαρά—Πηδάλιον σελ. 15). Τοιοῦτο δὲ ἦτο καὶ τὸ μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Σάββα ἐν Ἱεροσολύμοις. Τὸ μοναστήριον ὅμως τοῦ Στουδίου—παρὰ τὴν Κ/πολιν—οὐδέποτε παρέβη τοὺς κανόνες τῆς Ἐκκλησίας ὡς πρὸς τοῦτο, ὅπως μαρτυρεῖ μία ἀπάντησις Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου ὁσίου, ἁγίου, ὁμολογητοῦ καὶ ἡγουμένου τῆς μονῆς Στουδίου. Οὗτος εἰς τὴν ἐρώτησιν «*διατί οἱ καθήμενοι ἐν τοῖς αὐτῶν κελλίοις—μοναχοί—νηστεύουσι καὶ γόνυ κλίνουσιν ὅλην τὴν ἑβδομάδα ἀνευ Σαββάτου δηλονότι καὶ Κυριακῆς*», ἀπαντῶν λέγει, ὅτι ἐπειδὴ εἰς τὸ κήρυγμα τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου πολλοὶ δὲν ἐπίστευσαν καὶ δὲν πιστεύουσιν «*ἔδογματίσθη τοῦτο τὸ δόγμα, δι' οὗ ἡμεῖς ἀνέστημεν. Διὰ τοῦτο πρὸς πίστῳσιν τοῦ μυστηρίου ἐτέθη οὕτως ὁ κανὼν, καὶ ἐκράτησε, καὶ κρατεῖται*». Δὲν ἁμαρτάνουσι δὲ, συνεχίζει, οἱ μοναχοὶ «*κηρυκτικῶν γόνυ κλίνοντες ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις... οὐ γὰρ ἐστὶ μοναχῶ ἐπὶ τῆς γῆς ἐορτή*: Μίγν. τόμ. 99, σελ. 1732).

7. Ἡ ἑορτὴ τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τ. Σταυροῦ.— Ἀλλὰ τὸ Τυπικόν, λέγουν, τῶν Μονῶν καὶ τῆς Ἐκκλησίας, ὅταν ἡ ἑορτὴ τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τ. Σταυροῦ συμπέσῃ ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ὀρίζουν τὴν γονυκλισίαν, «*κἂν Σάββατον κἂν Κυριακῇ ᾗ*». Ὅπως ὅμως καλῶς παρετηρήθη, αὐτὴ ἡ διατύπωσις τῶν Τυπικῶν «*κἂν Σάββατον κἂν Κυριακῇ ᾗ*» μᾶς λέγει, ὅτι ἐξαιρετικῶς καὶ χάριν τοῦ Τ. Σταυροῦ ἐπιτρέπεται ἡ γονυκλισία «*κἂν Σάββατον κἂν Κυριακῇ*» συμπέσῃ ἡ ἑορτῇ. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει δὲν ἐπιτρέπεται γονυκλισία ἐν Κυριακῇ.

Πρέπει τώρα νὰ ἐξετασθῇ καὶ ὁ λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον ἐπιτρέπεται καὶ ἐπιβάλλεται ἡ πρὸ τοῦ Τ. Σταυροῦ γονυκλισία «*κἂν Σάββατον κἂν Κυριακῇ*» ἡ ἑορτὴ συμπέσῃ. Εἶναι τοῦτο ὑπαναχώρησις τῆς Ἐκκλησίας; Κάθε ἄλλο. Τὸν λόγον μᾶς τὸν λέγουν καὶ πάλιν τὰ Τυπικά. «*Ἰστέον ὅτι ἡ ἑορτὴ τῆς παγκοσμίου Ὑψώσεως τοῦ Τ. Σταυροῦ μικτὴ ἐστὶ χάρις καὶ λύπη. Καὶ χαρᾶς μὲν διὰ τὴν εὐρεσιν τοῦ τῆς σωτηρίας ἡμῶν συμβόλου, τοῦ Ζωηφόρου Σταυροῦ: Λύπης δὲ διὰ τὴν μνήμην τῶν ἡμετέρων ἀμαρτιῶν ὑπὲρ ὧν ἔπαθεν ὁ Σωτὴρ τοῦ Κόσμου τὸ ζωοποιὸν πάθος, σαρκὶ τῷ Σταυρῷ προσηλωθεὶς. Ὅθεν καὶ δίκαιόν ἐστι νηστεύειν πάντας τοὺς Ὀρθοδόξους ἐν ταύτῃ τῇ πανσέπτῳ ἡμέρᾳ· καὶ γὰρ τὰ δίκαια ἔχει τῆς τοῦ Πάθους ἡμέρας, τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης Παρασκευῆς».. (Τυπικὸν Κωνσταντινίου. Ὁμοίως καὶ τὸ Τυπικὸν Βιολάκη).*

Ἡ ἑορτὴ λοιπὸν τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τ. Σταυροῦ «*φέρει τὰ ἴσα τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης Παρασκευῆς*», διὰ τοῦτο δὲ—κατὰ τὰ Τυπικά—καὶ οὐδὲν τῶν ἀναστασίμων ψάλλεται, οὔτε ἑωθινὸν Εὐαγγέλιον ἀναγινώσκεται, ἐὰν συμπέσῃ ἡ ἑορτὴ ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ἀλλὰ ἅπαντα τοῦ Σταυροῦ, καὶ μόνον τό.. Ἀνάστασιν Χριστοῦ, λέγεται, οἰανδήποτε ὅμως ἡμέραν καὶ ἂν τύχη. Διότι κατ' αὐτὴν ἑορτάζεται αὐτὴ ἡ *Σταύρωσις τοῦ Κυρίου*, καὶ Εὐαγγέλιον λέγεται τῆς Μ. Παρασκευῆς, ἣν οὖν τῆς Σταυρώσεως τοῦ Κυρίου. Δὲν λογίζεται ὅθεν ἡ ἡμέρα αὐτὴ χαρμόσυνος, καὶ ἂν συμπέσῃ ἐν Κυριακῇ, παραλείπεται ὁ χαρμόσυνος τόνος τῆς Κυριακῆς ὡς ἡμέρας τῆς Ἀναστάσεως. Καὶ ἐστὶ δικαιολογεῖται τὸ γόνυ κλίνειν κατ' αὐτὴν.

(Συνεχίζεται) ΧΡ. Μ. ΕΝΙΣΛΕΙΔΗΣ Π. Θ.
Καθηγητὴς Γυμνασίου

Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΝ ΖΩΗΝ

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, τὸ τμήμα Μελετῶν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν ἀπεφάσισε νὰ μελετήσῃ τὴν ζωὴν καὶ τὸ ἔργον τῶν γυναικῶν, τὸ τελοῦν ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἐκκλησίας.

Ὅτε ἡ Κυρία Μακ Κρή Κάβερτ, ἐπίλεκτον μέλος τοῦ Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν καὶ σύζυγος τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀμερικῆς, ἀνέλαβε τὸ ἔργον τοῦτο, ἀντελήφθη ὅτι δὲν ἦτο

ἀπλῶς μόνον ἡ σύνταξις ἐρωτηματολογίου καὶ ἀποστολὴ τούτου εἰς τὰς χώρας-μέλη τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ ὅτι ἦτο ἡ ἀρχὴ τῆς κατὰ βάθος μελέτης τῆς θέσεως τῆς γυναικὸς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ κόσμου.

Ἡ Κα Κάβερτ ἐζήτησεν ἐκθέσεις τῆς γενομένης ἐργασίας ἐκ μέρους τῶν γυναικῶν εἰς ὅλας τὰς χώρας καὶ ἐκκλησίας. Ἐκ τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας ἀνέλαβεν ἡ κ. Βοῖλα, ἥτις διηύθυνε τὸ περιφημον ἔργον τοῦ Ε.Ο.Χ.Α. κατὰ τὴν κατοχήν. Ἡ Κα Βοῖλα ἀπετάθη εἰς ὅλα τὰ γυναικεῖα σωματεῖα, τὰ ὁποῖα εἰργάσθησαν κατὰ τὴν περίοδον τῆς Κατοχῆς, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἰδικῆς τῆς ἐργασίας καὶ τῶν ἀποσταλειῶν εἰς αὐτὴν ἐκθέσεων συντάξεν ἐμπεριστατωμένην ἔκθεσιν, ἥτις ἀπεστάλη εἰς τὴν Καν Κάβερτ καὶ ἀπετέλεσεν ἀντικείμενον εὐρυτάτης καὶ εὐνοϊκωτάτης συζητήσεως διὰ τὴν γυναικεῖαν συμμετοχὴν εἰς τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Αἱ ἐκθέσεις 58 Κρατῶν, ἀρκεταὶ τῶν ὁποίων δέον νὰ θεωρηθοῦν ὡς πλήρεις μελέται τοῦ ὄλου προβλήματος, συνεζητήθησαν ὑπὸ τοῦ Συνεδρίου, τοῦ συνελθόντος εἰς Βάρν τῆς Ὀλλανδίας κατὰ τὸ 1948, τὰ δὲ πορίσματα ἐνεκρίθησαν ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως τοῦ Ἀμστερδαμ κατὰ τὸ ἴδιον ἔτος. Κατὰ τὴν Συνέλευσιν αὐτὴν ἀπεφασίσθη ἡ ἔκδοσις τεύχους μὲ τὰ γενικὰ πορίσματα καὶ ὁ σχηματισμὸς προσωρινῆς ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία νὰ μελετήσῃ τὸν τρόπον καὶ τὴν δυνατότητα τῆς συστάσεως μονίμου Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία νὰ δύναται δι' ἐνὸς Γραμματέως, ὡς ἐκτελεστικοῦ ὄργανου, νὰ παρακολουθήσῃ τὸ ὅλον θέμα καὶ νὰ θέτῃ πρὸς συζήτησιν εἰς τὴν Συνέλευσιν τοῦ Παγκ. Συμβ. Ἐκκλησιῶν τὰ προβλήματα, τὰ ὁποῖα ἤχθησαν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν διὰ τῆς πρώτης ταύτης ἐρεύνης.

Πράγματι εἶναι ἀπειράριθμα τὰ θέματα, τὰ ὁποῖα ἐθίγησαν εἰς τὰς ἐκθέσεις αὐτάς:

Αἱ γυναῖκες ὡς σύζυγοι καὶ μητέρες καὶ ὡς μέλη τῆς κοινωνίας καὶ τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ θέσις τῶν χριστιανῶν γυναικῶν εἰς διαφόρους Κοινοτήτας καὶ εἰς Ἀποστολάς εἰς τὴν Ἀλλοδαπήν, ἀπὸ τῶν σχεδὸν ἀγρίων περιοχῶν τῆς Ἀφρικῆς μέχρι τοῦ Ἰράν καὶ τῶν Ἰνδιῶν.

Μερικοὶ στοχασμοὶ ἐπὶ τῆς ψυχολογικῆς ἀπόψεως, ὅσον ἀφορᾷ τὴν συνεργασίαν τῶν δύο φύλων εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς.

Ἡ ἀνάγκη συνεννοήσεως μεταξὺ ἐπαγγελματιῶν καὶ ἐθελοντῶν γυναικῶν διὰ τὴν προκοπὴν τῆς κοινῆς ἐργασίας.

Ἡ ἐθελοντικὴ ἐργασία, ἡ δεξαμενὴ αὐτῆ τῆς γυναικείας ἐνεργητικότητος, ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

Ἡ ἀνάγκη ἐκπαιδεύσεως καὶ καθοδηγήσεως τῶν ομάδων αὐτῶν καὶ μέριμνα διὰ τὴν καλύτεραν ἀπόδοσιν εἰς τὴν κοινωνικὴν ἐργασίαν.

Αἱ γυναικεῖαι ὁργανώσεις ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς Ἐκκλησίας.

Μερικαὶ προτάσεις διὰ τὴν πρόοδον τῆς μελέτης

τοῦ θέματος, ἥτις ἐβασίσθη ἐπὶ τῆς ἀδελφικῆς συνεργασίας ἐκπροσώπων τῶν Ἐκκλησιῶν 58 Κρατῶν.

Ὁ Γενικός Γραμματεὺς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, προλογίζων τὸ τεύχος τοῦτο, ἀναφέρει, ὅτι ἐν ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ἐποχῆς μας εἶναι ὅτι γυναῖκες καὶ ἄνδρες διερωτῶνται, ἐάν ἡ τελευταία λέξις διὰ τὴν θέσιν τῆς γυναικὸς εἰς τὸν κόσμον ἔχη πράγματι λεχθῆ, γίνεται δὲ ὁσημέραι καὶ περισσότερο ἀντιληπτόν, ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι πρόβλημα κοινωνικόν ἢ ἀκόμη ἠθικόν πρόβλημα, ἀλλὰ μία βαθυτάτα πνευματικὴ ἐκδήλωσις.

Ὁ κίνδυνος εἶναι ὅτι εἰς τὰς λύσεις, αἱ ὁποῖαι κοινωνικῶς δίδονται, αἱ Ἐκκλησίαι ἀκολουθοῦν. Ἀντιθέτως, ἀντὶ νὰ ἀκολουθήσουν, πρέπει αἱ Ἐκκλησίαι νὰ ἠγηθοῦν τῶν λύσεων, καὶ αὐτό, κατὰ τὴν γνώμην πάντοτε τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως, θὰ εἶναι δυνατόν νὰ γίνη, ἐάν τὸ θέμα τὸ μελετήσουν ἐξ ἀρχῆς ἠνωμέναι καὶ μὲ βᾶσιν τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ.

Ἡ τριμελὴς προσωρινὴ Ἐπιτροπὴ ἐκάλεσε διὰ τὸν προσεχῆ Ἰούλιον εἰς Τσίτσεστερ τῆς Ἀγγλίας τὸν Ἐπίσκοπον τοῦ Σέφιλντ καὶ ἑννέα κυρίας, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὴν Καν Βοτλα ὡς ἀντιπρόσωπον τῆς Ἑλλάδος, διὰ νὰ συζητήσουν καὶ ὑποβάλουν εἰς τὴν Συνέλευσιν τοῦ Παγ. Συμβ. Ἐκκλησιῶν τὴν σύστασιν, τὴν φύσιν καὶ τὰ καθήκοντα τῆς μονίμου Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία οὐσιαστικῶς θὰ θεωρηθῆ ὡς ὑποεπιτροπὴ ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Π.Σ.Ε., καὶ τὸν τρόπον, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ ἦτο δυνατόν νὰ συμπληρωθῆ ἡ ἔρευνα.

Διὰ τῆς κατὰ βῆμα παρακολουθήσεως ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς ἐξελίξεως τῆς γυναικείας ἐργασίας καὶ ἀποδόσεως εἰς ἔργα κοινωνικῆς ὀφελείας καὶ ἠθικῆς ἀνατάσεως, θὰ ἦτο δυνατόν ἡ χριστιανικὴ κατεύθυνσις εἰς τὰς ἐκδηλώσεις ταύτας, τὸ δὲ ἀποτέλεσμα θὰ ἦτο ἀπείρως λαμπρότερον καὶ φωτεινότερον ἀπὸ τὴν σημερινὴν ἀπόδοσιν τοῦ μόχθου τῶν γυναικῶν.

Θ. Β.

Η ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΩΣ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗ ΕΝ Τῇ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠῃ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Γράφουσιν ἐξ Ἀμερικῆς πρὸς τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ ἔτους 1948 ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης μοῦ ἀνέδρασε τὴν πνευματικὴν διεύθυνσιν τῆς Ἱεραποστολῆς, ἡ ὁποία ἤρχισε νὰ λειτουργῆ ἀπὸ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1948 καὶ τῆς ὁποίας τὸ κέντρον εὐρίσκειται εἰς Καλλιφόρνιαν.

Ἡ Ἱεραποστολὴ τῆς Ἐκκλησίας Ἀμερικῆς εἶναι ἡ ἴδια μὲ τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μόνον δὲ διαφέρει εἰς τὸ σύστημα τῆς λειτουργίας καὶ τῆς διοικήσεως.

Διὰ τὴν ἰδρυσιν τῆς Ἱεραποστολῆς προϋποκίθηται ἡ ὑπαρξίς ἐνὸς κτήματος, τὸ ὁποῖον θὰ ἀποτελέσῃ τὸ κέντρον ἐν εἰδίαι Ἑλληνικοῦ Μοναστηρίου καὶ τὸ ὁποῖον θὰ δίδῃ τὰ οικονομικὰ μέσα συντηρήσεως τῆς Ἱεραποστολῆς.

Ἐς μὴν ἐπιτρέψητε νὰ σᾶς γνωρίσω, ὅτι ἡ Ἱεραποστολὴ σιτίζεται ἤδη εἰς ἓνα μεγάλο κτήμα 250 acres ἥτοι 1000 στρεμ-

μάτων μὲ πολλὰ οἰκήματα καὶ μὲ μεγάλο κεντρικὸ κτίριον 80 δωματίων καὶ διὰ ἐντὸς τοῦ κτήματος ὑπάρχουν λαματικά πηγάϊ, ἀνεγρωρισμένοι ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν τῶν ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, καὶ τὸ ὁποῖον ἠγοράσθη ἐναντι 105.000 δολλαρίων.

Οἱ Ἱεραπόστολοι θὰ εἶναι ἄραμοι κληρικοί, θεολόγοι, οἱ ὁποῖοι θὰ παραμένουν εἰς τὸ Ἱεραποστολικὸν Κέντρον καὶ θὰ ἀποστέλλωνται ὑπὸ τοῦ ἠνωμένου τῆς Ἱεραποστολῆς 5 μῆνας τὸ ἔτος εἰς ὀρισμένην περιφέρειαν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς διὰ θρησκευτικὴν καὶ κατηχητικὴν διδασκαλίαν καὶ ἀγασμὸν τῶν Ὀρθοδόξων Ἑλλήνων.

Τὸ τοιοῦτον σύστημα εἶναι ἀναγκαῖον ἐν Ἀμερικῇ, διότι τὸ ἑλληνικὸν στοιχεῖον εἶναι διασκορπισμένον καὶ εἰς τὰς πλείον μικρὰς πολιτείας καὶ τὰ χωρία, ὁ δὲ τῆς Κοινότητος ἐφημέριος δὲν δύναται νὰ ἐξυπηρετήσῃ θρησκευτικῶς ὅλους.

Ὁ Ἱεραπόστολος κληρικός θὰ ἐπισκέπτεται τὴν περιφέρειαν του, τοὺς δὲ ὑπολοίπους 7 μῆνας θὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸ Κέντρον, ἢ ὡς διδάσκαλος εἰς τὸ ἡμερησίον Ἑλληνοαμερικανικὸν Σχολεῖον τῆς Ἱεραποστολῆς ἢ εἰς τὰ λοιπὰ ἰδρύματα, ὅπως τὸ Νοσοκομεῖον τῶν Παίδων ἢ εἰς τὸ Τυπογραφεῖον, ὡς καὶ εἰς τὰς γῆρας παροικίας καὶ κοινότητας τοῦ Κέντρον.

Τοιαῦτα Ἱεραποστολικά κέντρα θὰ ἰδρυθοῦν εἰς πολλὰ μέρη τῆς χώρας, ἀνάλογως τῶν ἀναγκῶν, ὁ ἀριθμὸς τῶν ὁποίων δύνανται νὰ ἀνέλθῃ εἰς 15.

Ὅλα δὲ τὰ τμήματα θὰ διοικιοῦνται ἀπὸ τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον τῆς Ἱεραποστολῆς, τοῦ ὁποίου Πρόεδρος εἶναι ὁ ἐκάστοτε Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς.

Τὸ ἔργον εἶναι δημοσύρημα τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ὅστις καὶ συντάξῃ καὶ εἰδικὸν ὄργανισμὸν, ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Ὁ Κληρολαϊκῆς Συνελεύσεως τῆς Βοστώνης τὸ 1946 καὶ τὸν ὁποῖον Σᾶς ἀποστέλλω ἰδιαιτέρως.

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ

Ἀνταπόκρισις ἐκ Λονδίνου

Ἀπὸ πολλοῦ, ἐν μέγα τμήμα τοῦ κλήρου, ἰδίᾳ τοῦ ἐνοριακοῦ, τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας ἤρχισε νὰ διερωτᾶται, τί ὀφελήματα προσφέρει εἰς τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας μεταξὺ τοῦ Βρεττανικοῦ λαοῦ, τὸ ὅτι αὕτη εἶναι ἡ ἐπίσημος Ἐκκλησία.

Συζητήσεις ἐπανειλημμέναι ἔχουν λάβει χώραν τόσον ἰδιαιτέρως, ὅσον καὶ δημοσίως, καὶ ἀπὸ ἐκάστην τοιαύτην συζήτησιν κατεφαίνετο ὅτι, ἡ κοινὴ γνώμη, ἰδίᾳ ἡ τῶν θρησκευόντων μεταξὺ τοῦ λαοῦ, ἔκλινε μᾶλλον μὲ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἐθεώρουν τὴν κρατικὴν ἀναγνώρισιν καὶ ὑποστήριξιν μᾶλλον βάρως διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἐμπόδιον εἰς τὸ εὐαγγελικὸν ἔργον τῆς. Πολλάκις κληρικοὶ ἔφθασαν μέχρι τοῦ σημείου ν' ἀναπτύξουν καὶ νὰ ὑποστηρίξουν τὴν θέσιν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος τῶν ναῶν των καὶ νὰ κερδίσουν οὕτω μίαν μεγάλην μερίδα τοῦ λαοῦ μὲ τὸ μέρος των.

Ἀνέφερα, ὅτι ἡ ἀπομὴς αὕτη προέρχεται κυρίως ἀπὸ τὸν ἐνοριακὸν κλήρον. Διότι ὁ κληρὸς εἶναι ἐκεῖνος, ποῦ ἔρχεται καθημερινῶς εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸν θρησκευόντα λαὸν καὶ ἀκούει τὰς ἀπόψεις του, ἀπαντᾷ εἰς τὰς ἀπορίας του καὶ λύει τὰ προβλήματά του. Καὶ εἶναι καθημερινὰ αἱ περιπτώσεις, ποῦ ὁ κληρικός αὐτὸς θὰ ἔχη ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὰς ἀντιρροήσεις ἐνὸς ρωμαιοκαθολικοῦ ἢ ἐνὸς μέλους τῶν ἐλευθέρων Ἐκκλησιῶν, τῶν ὁποίων μία ἀπὸ τὰς κυρίας ἀντιρροήσεις, ποῦ ἐπηρεάζει πολὺ τὴν βρεττανικὴν ψυχολογίαν, εἶναι τὸ ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀγγλίας δὲν εἶ-

να τίποτε ἄλλο, παρὰ κρατικὸς ὄργανισμὸς, διατηρούμενος καὶ ὑποστηριζόμενος ἀπὸ τὸ κράτος καὶ ἔτοιμος νὰ πράξῃ ὅ,τι ἤθελεν ὑποβάλλει εἰς αὐτὸν τὸ κράτος.

Ὁ βρετανός, καὶ περισσότερον ὁ ἄγγλος ἀπὸ τοὺς λοιποὺς βρετανούς, μολοντί εἶναι ἀπὸ τοὺς πλέον νομοταγεῖς ἀνθρώπους τῆς Εὐρώπης, ἔχει μίαν φυσικὴν ἀντιπάθειαν πρὸς ὅ,τι ἐλέγχεται ἀπὸ τὸ κράτος ἢ τροφοδοτεῖται ἀπὸ αὐτό. Εἶναι δὲ κάπως δύσκολον νὰ συλλάβῃ ἡ φαντασία ἐνὸς ξένου, ἰδίᾳ ἐνὸς εὐρωπαϊοῦ, τὴν ἀντιπάθειαν αὐτήν, ἢ ὅποια ἔβλαψε πολὺ μέχρι τοῦδε τὰς σχέσεις μετὰ τὴν ἐπίσημον Ἐκκλησίαν. Διότι, οὕτω, τὴν Ἐκκλησίαν δὲν θεωρεῖ ὡς ἴδρυμα ἰδικόν του, ἐλεγχόμενον ὑπ' αὐτοῦ, ἔτοιμον νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰς ψυχικὰς του ἀνάγκας, ἀλλ' ὡς ἐν ἴδρυμα ἐπίσημον, τροφοδοτούμενον ἀπὸ τὸ κράτος, πρὸς τὸ ὅποιον εἶναι καὶ ὑπόλογον.

Μολοντί δὲ τὰ πράγματα δὲν ἔχουσι οὕτω καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀγγλίας, ὡς ἐπίσημος Ἐκκλησία τοῦ Κράτους, οὐδέποτε παρείδεν ἀπὸ σκοποῦ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἀπλοῦ χριστιανοῦ, ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ διακρίνῃ δόγματα καὶ διαφορὰς μεταξὺ διαφόρων Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ πιστεύει εἰς ὅ,τι παρέλαβε παρὰ τῶν γονέων του, ἐν τούτοις μετὰ πολλὴν στενοχωρίαν ἔβλεπεν ὁ κληρὸς τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, ὅτι ὁ λαὸς δὲν ἔμενεν ἱκανοποιημένος ἀπὸ τὴν γενικὴν διδασκαλίαν, πολιτικὴν καὶ τὴν ἐν γένει ἐμφάνισιν τῆς ἐπισήμου Ἐκκλησίας. Σημαντικώτερον ἀκόμη ὅλον ἔπαιξεν εἰς τὴν ἀντιπάθειαν αὐτὴν καὶ ἡ διαγωγὴ τῶν ἐπιτρόπων τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας, οἱ ὁποῖοι διαχειρίζονται τὴν τεραστίαν ἀστικὴν καὶ λοιπὴν περιουσίαν τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τρόπον καθαρῶς ἐπιχειρηματικόν, μὴ λαμβάνοντες ὑπ' ὄψει, ὅτι εἶναι φυσικόν ὁ ἀπλοῦς χριστιανὸς νὰ βλέπῃ τὴν περιουσίαν αὐτὴν ὡς κάτι τὸ κοινὸν καὶ διαφορετικόν ἀπὸ τὴν λοιπὴν ἰδιωτικὴν περιουσίαν.

Πιθανὸν νὰ ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι λόγοι. Καὶ ἀσφαλῶς θὰ ὑπάρχουν. Τὸ ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀγγλίας εἶναι ἔτοιμη νὰ συναρρασθῇ καὶ νὰ δεχθῇ ἀκόμη καὶ εἰς τοὺς κόλπους της, μετὰ τὸ καταντῆσαν σχεδὸν δόγμα τῆς «περικεικλιότητός της», οἰονδήποτε ὀνομαζόμενον χριστιανὸν καὶ νὰ μεταδώσῃ εἰς αὐτὸν τὴν Κοινωνίαν καὶ τὴν χάριν αὐτῆς, ἔστω καὶ ἂν δὲν εἶναι ἀκόμη βαπτισμένος, εἶναι πιθανὸν νὰ σκανδαλίσῃ πολλὰς συνειδήσεις. Τὸ ὅτι ἐπίσης δὲν ὑπάρχει ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ αὐτῇ ἐν «πιστεύῳ», εἰς τὸ ὅποιον νὰ εἶναι ὑποχρεωμένοι ὅλοι οἱ ποιμένες νὰ δίδουν ὄργανον πίστεως καὶ ἕκαστος ποιμὴν εἶναι ἐλεύθερος νὰ κηρύττῃ ὅ,τι νομίζει ὁ ἴδιος, εἶναι πιθανὸν ἐπίσης νὰ εἶναι ἄλλος σοβαρὸς λόγος τῆς ἀντιπαθείας αὐτῆς τοῦ λαοῦ. Ἐν πρῶτον εἶναι ὅμως τελείως βέβαιον. Ὅτι οἱ ναοὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας εἶναι κενοὶ ἀκόμη καὶ κατὰ τὰς μεγάλας ἑορτὰς τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐνῶ οἱ ναοὶ τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν εἶναι πλήρεις, ὅπως εἶναι σχεδὸν πλήρεις καὶ οἱ τῶν Ἐλευθέρων Ἐκκλησιῶν.

Ὁ ἀείμνηστος Ἀρχιεπίσκοπος Καντουαρίας Δρ. Τέμπλ, τὸν ὅποιον ἔξετίμα πολὺ ὁ βρετανικὸς

λαὸς, διείδε πολλάκις τὴν ἀνάγκην τοῦ διακανονισμοῦ τῶν σχέσεων τῆς Ἐκκλησίας μετὰ τοῦ Κράτους ἐπὶ νέων βάσεων, εἰς τρόπον ὥστε ἡ Ἐκκλησία νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ κανονίσῃ τὰ τοῦ οἴκου της ἀνευ τῆς ἀνάγκης νὰ καταφεύγῃ εἰς τὸ Κράτος. Εἶναι γνωστὸν, ὅτι πολλάκις ἐξεφράσθη, ὅτι οἱ ἐπισκοποὶ καὶ ὁ ἀνώτερος κληρὸς δὲν εἶναι ὀρθοὶ νὰ διορίζονται ὑπὸ τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας. Καὶ εἰς μίαν περίπτωσιν μάλιστα ἠπειλήσεν, ὅτι εἶναι ἔτοιμος νὰ φθάσῃ καὶ μέχρι χωρισμοῦ ἀκόμη ἀπὸ τοῦ Κράτους (disestablishment), ἂν τὸ κράτος ἐπέμενεν εἰς τὰ κυριαρχικά του δικαιώματα.

Ἐκεῖνο ὅμως, τὸ ὅποιον ὁ Δρ Τέμπλ δὲν ἠδυνήθη νὰ κάμῃ ἕνεκα τοῦ προώρου θανάτου του, ἔρχεται μία ὁμάς νέων—κληρικῶν καὶ μὴ—νὰ προτείνῃ τὴν στιγμὴν αὐτὴν, διὰ ν' ἀπαλλάξῃ, ὡς ἰσχυρίζεται, τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀγγλίας ἀπὸ τὴν καταθλιπτικὴν ἐξουσίαν τοῦ κράτους. Εἰς πρότασιν δέ, ἢ ὅποια κατετέθη ἐσχάτως ἐνώπιον τῆς Ἰσραῆς Συνόδου ἐκ μέρους τοῦ κ. G. W. Currie, ζητεῖται, ὅπως οἱ δύο Ἀρχιεπίσκοποι, Καντουαρίας καὶ Ὑόρκης, ἀναλάβουν τὴν πρωτοβουλίαν, ὅπως ἐπαναφέρουν τὴν πνευματικὴν ἐλευθερίαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀγγλίας. Τὸ πλήρες κείμενον τῆς προτάσεως ἔχει ὡς ἑξῆς:

«α') Ὅτι ἡ Σύνοδος αὕτη θεωρεῖ τὰς παρούσας σχέσεις μεταξὺ Ἐκκλησίας καὶ Κράτους ὡς παραβίαν τῆς πνευματικῆς ἐλευθερίας, ἀνευ τῆς ὁποίας ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀγγλίας ἀδυνατεῖ νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ὑποχρεώσεις της καὶ ζητεῖ εὐσεβῶς παρὰ τῶν Ἀρχιεπισκόπων Καντουαρίας καὶ Ὑόρκης, ὅπως ἀναλάβουν τοιαύτην πρωτοβουλίαν, ἢ ὁποία θὰ ἐξασφαλίσῃ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τὴν ποθητὴν πνευματικὴν τῆς ἐλευθερίαν.

β) Ὅπως ἀντίγραφον τῆς προτάσεως ταύτης ἀποσταλῇ πρὸς τὸν Πρωθυπουργόν».

Ὡμίλησαν μετὰ ταῦτα πολλοὶ ἐπὶ τῆς προτάσεως αὐτῆς. Καὶ μολοντί οἱ δύο Ἀρχιεπίσκοποι δὲν ἐφάνησαν ἐξαιρετικὰ πρόθυμοι ν' ἀναλάβουν πρωτοβουλίαν, δὲν ἀντετέθησαν ὅμως εἰς τὸ νὰ διορισθῇ ἐπιτροπὴ, ἢ ὁποία νὰ ὑποβάλλῃ ὑπόμνημα πρὸς τὴν Σύνοδον κατὰ τὰς συνεδρίας τοῦ προσεχοῦς Ἰουνίου, ὅποτε εἶναι βέβαιον, ὅτι θὰ δοθῇ κάποια λύσις εἰς τὸ ζήτημα αὐτό, τὸ ὅποιον ἀπὸ πολλοῦ χωρίζει τὸν κληρὸν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας.

Διότι, ὅπως πρὸ ἡμερῶν μοι ἐξήγησεν ἐπίλεκτον μέλος τῆς ἐκκλησιαστικῆς Συνόδου, «πῶς εἶναι δυνατόν ἡμεῖς, τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας, νὰ μεμψώμεθα Ἐκκλησίας ἄλλων ἐθνῶν, ὅτι δὲν εἶναι παρὰ ἀπλᾶ ὄργανα τοῦ κράτους, εἰς τὸ ὅποιον εὐρίσκονται, ὅταν πάντες οἱ ἐπίσκοποι, ἀρχιεπίσκοποι, οἱ ἀνώτεροι κληρικοὶ καὶ ἐν γένει ὅλοι ἐκεῖνοι, ποὺ ἀποτελοῦν τὴν σπονδυλικὴν στήλην τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας διορίζονται ἀπὸ τὸ Κράτος, τοῦ ὁποίου οἱ ἀρχηγοὶ εἶναι δυνατόν καὶ νὰ μὴ θρησκευοῦν ἢ ν' ἀνήκουν εἰς ἄλλας θρησκείας;»

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές ὅτι, κατὰ τὸν τελευταῖον τουλάχιστον αἰῶνα, δὲν ὑπάρχει παράδειγμα πρωθυπουργοῦ ἢ ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ποῦ ἔμερο-

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Χειρότερος κίνδυνος.

Ἀναπτύσσοντες ἄλλοτε ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ» τὸ καθήκον τοῦ ἐκκλησιασμοῦ τῶν πιστῶν, κατεκρίνομεν τὴν τάσιν τῶν περιοριζομένων εἰς τὴν κατ' οἶκον ἀκρόασιν τῆς διὰ τοῦ ραδιοφώνου μεταδιδομένης λειτουργίας χάριν μόνον τῶν εἴτε δι' ἀσθένειαν, εἴτε ἐν ἀποδημίᾳ μακρὰν τῆς πατρίδος ἀδυνατούντων νὰ συνεκκλησιάζωνται ἐν τοῖς ναοῖς. Ἄφ' ἧς ὁμως σιγμῆς ἐφευρέθη ἡ τηλεόρασις, ὁ ἕνεκα τῆς ραδιοφωνικῆς τηλεκροάσεως ὀκνῶν νὰ παρίσταται αὐτοπροσώπως κατὰ τὴν τέλεσιν τῆς θείας λειτουργίας ἐνισχύεται ἐπὶ μᾶλλον εἰς τὴν ἀποφυγὴν τοῦ ἐκκλησιασμοῦ, ἐφ' ὅσον οὐ μόνον θὰ ἀκούῃ τὰ ἀναγινωσκόμενα καὶ ψαλλόμενα, ἀλλὰ καὶ θὰ βλέπῃ τὰ ἱεροσπουδούμενα κατ' ὅλας τὰς λεπτομερείας. Ἀποδεικνύεται δηλαδὴ ἔτι ἄπαξ, ὅτι ἡ πρὸς τὸ καινὸν ροπὴ μεταβάλλει καὶ τὰ χρησιμώτερα καὶ ὠφελιμώτερα τῶν πραγμάτων εἰς ὄργανα βλαπτικὰ, μέχρι τοῦ σημείου νὰ δικαιῶνται οἱ νοσταλγοῦντες τὴν προραδιοφωνικὴν ἀσκανδάλιον ἀπλότητα καὶ ἀφέλειαν. Ὅθεν ἐπιβάλλεται εἰς τοὺς κήρυκας τοῦ θείου λόγου νὰ ἀναπτύσσουσιν εἰς τοὺς χριστιανοὺς τὴν μεγάλην τοῦ καθήκοντος τοῦ αὐτοπροσώπου ἐκκλησιασμοῦ σπουδαιότητα.

"Οχι ἀπλῶς ἀστυνομικῇ.

Τὸ Ὑπουργεῖον Δημοσίας Τάξεως ἐπέστησε πρὸς τὴν προσοχὴν τῆς ὑπηρεσίας Χωροφυλακῆς ἐπὶ τῆς δλονὲν ἐντεινομένης ἀντιθνηκῆς καὶ ἀντικοινωνικῆς τῶν καλουμένων «μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά» προπαγάνδας. Ἐξηκριβώθη δηλονότι, ὅτι ἡ σατανικὴ αὕτη τῶν Χιλιαστῶν αἵρεσις μετὰ φανατισμοῦ ἀπολύει περιερχομένους τὰς οἰκίας, ὅπου ἀφήγουσιν εἰς τοὺς ἐνοίκους πεντάδα ἀντιχριστιανικῶν λιβέλλων μετ' ἐντύπον συστάσεως πρὸς ἀνάγνωσιν καὶ συμμόρφωσιν, ὅπως ἀποσκορακίσουν τοὺς θεσμοὺς τῆς οἰκογενείας, τὴν ὁρθόδοξον πίστιν καὶ Ἐκκλησίαν, τὰ ἱερὰ Μυστήρια, τὰς εἰκόνας καὶ τοὺς ἱερεῖς, ὡς ἐπινοήσεις τοῦ Σατανᾶ, ἐπὶ πλέον δὲ παροτρύνουν τοὺς ὑποχρέους εἰς στράτευσιν εἰς ἀνυποταξίαν ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι ὑπὸ τοῦ Ἰεχωβά ἀπαγορεύεται ἡ δι' ὄπλων ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἄμυνα. Ἀλλ' ὡς εἶνε εὐνόητον, ἡ κατὰ τῆς δλεθρίας διαδόσεως τοῦ Χιλιασμοῦ δρᾶσις δὲν πρέπει νὰ περιορίζεται εἰς τὰ ὄργανα τῆς δημοσίας τάξεως. Εἶνε, πρὸ παντός, ἔργον θρησκευτικῆς διαφωτίσεως

λήπτησαν σκανδαλωδῶς εἰς διορισμοὺς κληρικῶν, τοῦτο ὁμως δὲν σημαίνει, ὅτι δὲν ὑπάρχει τοιοῦτος κίνδυνος εἰς τὸ μέλλον.

Ἡ κίνησις αὕτη θεωρεῖται γενικῶς καλὴ ἀρχή. Θὰ ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας τὸ ἐπιχείρημα, ὅτι συντηρεῖται καὶ διευθύνεται ἀπὸ τὸ Κράτος καί, περιπλέον, θὰ καταστήσῃ τοὺς κληρικοὺς τῆς Ἐκκλησίας αὐτῆς συνειδητοτέρους, ἐν τῇ συναισθήσει, ὅτι θὰ ὑπολογίζουσιν πλέον ἐπὶ τῶν ἰδικῶν τῶν δυνάμεων.

ΙΕΡΟΘΕΟΣ ΚΥΚΚΩΤΗΣ

ὅθεν οἱ ἱεροκήρυκες καλοῦνται εἰς ἐντατικὴν σχετικὴν διδασκαλίαν τῶν πιστῶν.

Τὰ Ἱεροσόλυμα.

Κατὰ τηλεγραφικὰς ἐκ Νέας Ὑόρκης εἰδήσεις, ἡ ἀργεντινὴ κυβέρνησις διεβίβασε πρὸς τὸν ΟΗΕ πρότασιν, καθ' ἣν, προκειμένου τοῦ καθορισμοῦ τῆς τύχης τῆς Ἱερουσαλήμ, «δέον ὅπως ἀκουσθῶν καὶ αἱ ἀπόψεις τοῦ Πάπα», προστίθεται δέ, ὅτι «αὐτῆσι ὅπως ἀκουσθῆ καὶ ἡ ἀποψις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας δὲν ἔχει ὑποβληθῆ». Τὸ πρᾶγμα ὁμως εἶνε ἀπίστευτον, ἐφ' ὅσον τὸ ζήτημα τῆς Ἁγίας Πόλεως συνταράσσει οὐ μόνον τὴν ὁρθόδοξον Μητέρα τῶν Ἐκκλησιῶν, τὴν Σιωνίτιδα Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ καὶ σύμπαντα τὸν ὁρθόδοξον κόσμον, ἥδη δὲ ἔχει γνωσθῆ τὸ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου περὶ τοῦ προσήκοντος διὰ τὰ Ἱεροσόλυμα καθιερωθέντος ἐκδοθέν ἐπίσημον ἀνακοινωθέν, τὸ ὁποῖον ἀναδημοσιεύομεν ἐν τοῖς χρονικοῖς τοῦ παρόντος φύλλου.

Ἐκκλησία καὶ γυναῖκες.

Τὸ ἐν ἄλλῃ σελίδι τοῦ παρόντος φύλλου δημοσιευόμενον ἄρθρον περὶ τῆς συμμετοχῆς τῶν γυναικῶν εἰς τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας δίδει ἀφορμὴν εἰς τὸ νὰ σημειώσωμεν, ὅτι εἶναι λίαν εἰδοίματος ἡ ἐσχάτως δημοσηγηθεῖσα παρ' ἡμῶν κίνησις πρὸς ἀναζωπύρωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ πνεύματος τῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ γυναικείας διακονίας. Εὐχόμεθα, ὅπως ἡ κίνησις αὕτη ἀποδώσῃ καρπὸς καὶ ἀποκτήσῃ οὕτως ἡ Ἐκκλησία τὰς συνεργάτιδας καὶ συγχρόνους «διακονίσσας» τῆς, αἱ ὁποῖαι θὰ γίνουσιν τὰ στελέχη μιᾶς ὀργανωμένης, συστηματικῆς καὶ ὠλοκληρωμένης διακονικῆς ἐργασίας.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Ἀποστολικὴ Διακονία: Διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 957 Ἀναγκ. Νόμου, τοῦ δημοσιευμένου ἐν τῷ παρόντι φύλλῳ, ὁρίζεται ὅτι μετὰ παρέλευσιν ἑνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τῆς Σχολῆς Ἀποστ. Διακονίας ἀπαγορεύεται ὁ διορισμὸς Ἱεροκηρύκων, Βοηθῶν Ἱεροκηρύκων, Ἐξομολόγων, Κατηχητῶν καὶ Ἐφημερίων θεολόγων ἄνευ πτυχίου τῆς Σχολῆς ταύτης. Ἡ προθεσμία τοῦ ἐνὸς ἔτους δύναται νὰ παραταθῆ δι' ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐπὶ ἐν εἰσέτι ἔτος.

Ὡσαύτως ἐν τῷ αὐτῷ Νόμῳ ὁρίζεται, ὅτι οἱ ἥδη ὑπηρετοῦντες Ἱεροκήρυκες, Βοηθοὶ Ἱεροκήρυκες, Ἐξομολόγοι, Κατηχηταὶ καὶ Ἐφημέριοι θεολόγοι ὑποχρεοῦνται, καλούμενοι ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὅπως μετεκπαιδευθῶσι ἐν τῇ περὶ ἧς ὁ λόγος Σχολῇ, λαμβάνοντες ἐκπαιδευτικὴν ἀδειαν μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν.

Ἐπίσης ἐν τῷ αὐτῷ Νόμῳ καθορίζεται, ὅτι δύναται κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας, προκαλουμένης μετὰ πρότασιν τῆς Ἱ. Συνόδου, νὰ καλῶνται πρὸς μετεκπαιδευσιν ἐν τῇ Σχολῇ Ἀποστ. Διακονίας καὶ θεολόγοι καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι Ἐκκλησιαστικῆς, Μέσης καὶ Δημοτικῆς ἐκπαιδευσεως ἐπὶ ἑτήσια ἐκπαιδευτικῇ ἀδείᾳ μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν.

Ὁ αὐτὸς νόμος καθορίζει, ὅτι ἡ διοίκησις καὶ ἡ διαχειρίσις τοῦ παρεκκλησίου τῆς Ἀγ. Βαρβάρας τῆς περιφερείας Ἀθηνῶν μετὰ τῆς περιοχῆς καὶ τῶν ἐπ' αὐτῆς κτισμάτων, ὡς καὶ πάσης ἀνεξαιρέτως τῆς περιου-

οίας αὐτοῦ περιέρχεται εἰς τὴν Ἄποστ. Διακονίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Τὰ καθαρὰ ἔσοδα τοῦ ἀνωτέρω παρεκκλησίου θὰ διατίθενται ὑπὸ τῆς Ἄποστ. Διακονίας διὰ τοὺς σκοποὺς αὐτῆς.

Ἐξεδόθη ὁ ὑπ' ἀριθ. 12 τόμος τῆς «Βιβλιοθήκης τῆς Ἄποστ. Διακονίας» ὑπὸ τὸν τίτλον Ν. Ι. Λούβαρι: Μεταξὺ δύο κόσμων. Ἀθῆναι 1949, σελ. 353. Τὸ βιβλίον σκοπεῖ νὰ δείξῃ τὴν τροπὴν, τὴν ὁποίαν ἐμφανίζει ὁ εἰκοστὸς αἰὼν ἀπὸ τῆς φυσιοκρατίας εἰς τὴν πνευματοκρατικὴν κοσμοθεωρίαν.

Ἐσαύτως ἐξεδόθη ὁ 19ος τόμος τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἄποστ. Διακονίας ὑπὸ τὸν τίτλον Ἀμ. Ἀλιβιζάτου, Οἱ Ἱεροὶ κανόνες καὶ οἱ Ἐκκλησιαστικοὶ Νόμοι. Ἀθῆναι 1949, σελ. 748. Τὸ βιβλίον, ὡς περιέχον οὐ μόνον τοὺς ἱεροὺς κανόνες, ἀλλὰ καὶ τὴν νεωτέραν Ἐκκλ. Νομοθεσίαν, πληροὶ σπουδαῖον κενὸν καὶ ἀποβαίνει ἀναγκαῖον ἀπόκτημα ἰδίᾳ παντὸς Κληρικοῦ.

Ἐπίσης ἐξεδόθη ὁ 17ος τόμος τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἄποστ. Διακονίας ὑπὸ τὸν τίτλον Εὐάγγ. Θεοδώρου, Αἱ ἠρωίδες τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης. Αἱ διακονίσσαι διὰ τῶν αἰώνων. Ἀθῆναι 1949, σελ. 224. Τὸ πρωτότυπον παρ' ἡμῖν τοῦτο βιβλίον παρακολουθεῖ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἀρχαίου θεσμοῦ τῶν διακονισσῶν ἀπὸ τῆς ἀρχαιοτάτης χριστιανικῆς ἐποχῆς μέχρι σήμερον καὶ χρησιμεύει ὡς δείκτης πρὸς πᾶσαν ὑπὸ τῆς Ἄποστ. Διακονίας ἀναληφθησομένην ἀπόπειραν περὶ ἀναβιώσεως τοῦ θεσμοῦ τούτου.

Ε Π Α Ρ Χ Ι Α Ι

Μητρόπολις Θεσσαλονίκης

Καθ' ἃ ἀναγράφει ὁ Ἐπιφάνιος Παλαμάς τῆς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, ἡ Διοικούσα Ἐπιτροπὴ τῆς Τοπικῆς Διοικήσεως τῆς Θεολογικῆς Ἐταιρείας Θεσσαλονίκης διοργάνωσε σειρὰν διαλέξεων χριστιανικοκοινωνικοῦ περιεχομένου κυρίως διὰ τὸν λαόν καὶ τὸν ἐργαζόμενον κόσμον. Ἡ ἀνάπτυξις τῶν θεμάτων τῶν διαλέξεων, γενησομένων ἐν τῷ κτιρίῳ τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου Θεσσαλονίκης, ἀνετέθη εἰς θεολόγους, μέλη τῆς Ἐταιρείας, οἵτινες θὰ ὁμιλήσουν ἐπὶ τῶν θεμάτων: Ὁ Χριστιανισμὸς καὶ τὸ κοινωνικὸν πρόβλημα, Ἡ ἐργασία κατὰ τὴν χριστιανικὴν ἀντίληψιν, Ἡ γυνὴ καὶ ὁ χριστιανισμὸς, Ἐἶναι ἡ θρησκεία τὸ δόκιον τοῦ λαοῦ; Ἐλληνισμὸς καὶ Χριστιανισμὸς.

—Καθ' ἃ μεταδίδει τὸ αὐτὸ περιοδικόν, τῆ 30 Μαρτίου πρωτοβουλία τῆς ἐν Θεσσαλονικίᾳ Ἰσραηλιτικῆς Κοινότητος, ἐτελέσθη ἐν τῇ Ἑβραϊκῇ συναγωγῇ ἐπιμνημόσυνος δέησις ὑπὲρ τῶν Ἰσραηλιτῶν, θυμάτων τῆς γερμανικῆς κατοχῆς. Κατ' αὐτὴν παρέστησαν ἅπασαι αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως καὶ ἡ Α. Π. ὁ Μητροπολίτης Γεννάδιος, ὅστις ὡμίλησε καταλλήλως. Ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὸ μνημόσυνον, τὸ Δ. Σ. τῆς Ἰσραηλ. Κοινότητος, ἐπισκεφθὲν τὸν Παναγιώτατον ἠὲ χαρίστησεν αὐτὸν καὶ ἀνήγγειλεν ἀπόφασιν αὐτῆς περὶ ἐγγραφῆς αὐτοῦ εἰς τὴν «Χρυσὴν βίβλον» τοῦ Ἑβραϊκοῦ λαοῦ διὰ τὸ ὑπὲρ τῶν Ἰσραηλιτῶν Θεσσαλονίκης ἐπιδειχθῆναι πάντοτε ζωνρὸν αὐτοῦ ἐνδιαφέρον. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἀπεστάλη ἐξ Ἀθηνῶν ἐκ μέρους τοῦ Πρ. Συμβούλου τῆς Ἰσραηλιτικῆς Κοινότητος κ. Σαλιτιέλ Κοέν τὸ ἀκόλουθον πρὸς τὸν Μητροπολίτην Θεσσαλονίκης τηλεγράφημα: «Ἀπόφασιν Συμβουλίου Ἰσραηλιτικῆς Κοινότητος δι' ἐγγραφῆν ὑμετέρας Παναγιότητος εἰς τὴν χρυσὴν βίβλον τοῦ Ἑβραϊκοῦ λαοῦ ἀποτελεῖ μίαν δικαίαν ἀναγνώρισιν τοῦ πατριαρχικοῦ πνεύματος τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης, τὸ ὁποῖον διέπει τὴν Ἰσραηλιτικὴν ἀγάπην, καὶ μίαν ἐμπέπουσαν ἀμοιβὴν διὰ τὴν στοργὴν, ἣν ἐπέδειξατο πρὸς τὸ Ἑβραϊκὸν στοιχεῖον. Ἡ ἐγγραφὴ Σας αὐτῇ ἀπηχεῖ τὰ αἰσθήματα ὄλων τῶν Ἑβραίων τῆς Ἑλλάδος καὶ ἰδιαίτερος ἐμοῦ, ὅστις ἐκ τοῦ πλησίον παρηκολούθησα τὴν ποιμαντορικὴν δρᾶσιν ὑμῶν, καὶ διὰ τοῦτο παρακαλῶ νὰ δεχθῆτε θερμὰ συγχαρητήρια μετὰ τῶν πρὸς τὸν Ὑψιστον δεήσεών μου ὑπὲρ τῆς ὕψους καὶ μακροβιότητος ὑμῶν».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΠΟΛΕΩΣ

Καθ' ἃ ἠγγέλη ἐκ ΚΠόλεως, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐξέδωκε τὸ ἀκόλουθον περὶ τῆς ἀγίας Πόλεως Ἱερουσαλὴμ ἀνακοινωθέν:

«Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης μετὰ ζωηροῦ ἐνδιαφέροντος παρακολουθεῖ τὰς καταβαλλομένας ἐκ μέρους τοῦ ΟΗΕ τιμὰς προσπάθειας κατὰ τὰς διεξαγομένας γυν σφαιρικὰς συζητήσεως πρὸς περιφρούρησιν τῶν Ἀγίων Τόπων. Φρονεῖ, δεῖ ἡ μόνη κατάλληλος λύσις τοῦ ζητήματος εἶναι ἡ ἐφαρμογὴ διεθνῶς ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τῶν Ἦν. Ἐθνῶν καθεστῶτος ἐπὶ δλοκλήρου τῆς πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ τῶν ἱερῶν προσκνημάτων τῆς Παλαιστίνης.

«Τὸ Οἰκουμ. Πατριαρχεῖον, ὡς ἡ πρώτη Ἐκκλησία τῶν ἀνὰ τὸν κόσμον ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, θεωρεῖ καθήκον νὰ τονίσῃ ἰδιαίτερος τὴν ἀνάγκην τῆς κατοχυρώσεως ὑπὸ τῶν Ἦν. Ἐθνῶν τῶν αἰωνοβίων καὶ ἀπαραγράπτων δικαίων τῆς Ἱερῆς ἀδελφότητος τοῦ ὀρθοδόξου Πατριαρχείου Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ τῶν ἱερῶν προσκνημάτων καὶ δέεται εἰς τὸν Θεόν, ὅπως ἐδλογῇ τὸ εἰρηνευτικὸν ἔργον τῶν Ἦν. Ἐθνῶν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἀνθρωπότητος».

— Αἱ αὐταὶ εἰδήσεις ἀπὸ 28 παρ. μηνὸς ἀναφέρουσιν, ὅτι ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἔλαβεν ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα εὐχετήρια τηλεγραφήματα τῶν Πατριαρχῶν Ρωσίας καὶ Ρουμανίας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ἡ Α. Σ. ὁ Μητροπολίτης Ἀζώμης κ. Νικόλαος, ἀποφασίσας νὰ ἐγείρῃ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τῆς Αἰθιοπίας Ἄδις Ἀμπέμπα, ἔδρα τῆς ἐπαρχίας τοῦ, μητροπολιτικὸν μέγαρον ἐπὶ περιβλέπτου παρὰ τὰ αὐτοκρατορικὰ ἀνάκτορα οἰκοπέδου, δωρηθέντος αὐτῷ ὑπὸ τῆς Α. Μ. τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Αἰθιοπίας Χάιλε Σελάσιε τοῦ Α', ἀπηύθυνεν ἔκκλησιν πρὸς τε τοὺς πιστοὺς τοῦ ποιμνίου του καὶ πρὸς πάντας τοὺς ὀπουδήποτε ὀρθοδόξους Ἕλληνας, ὅπως, ἀναλογιζόμενοι τὴν σπουδαιότητα τοῦ ἔργου διὰ τὴν ἀξιοπρεπῆ ἐν Αἰθιοπία παράστασιν τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας, συνδράμωσι τὴν προσπάθειαν ταύτην τοῦ Μητροπολίτου τῆς. Πρὸς τῷ μητροπολιτικῷ μεγάρῳ ἐπιδίδωκεται καὶ ἡ παρ' αὐτῷ ἀνέγερσις Ἀνωτάτου Παρθεναγωγείου πρὸς ἐκπαίδευσιν τῆς αἰθιοπίδος, ὥστε νὰ ἀποβῇ καλὴ δέσποινα, σύζυγος καὶ μήτηρ.

Ὁ θεμέλιος λίθος τοῦ μητροπολιτικοῦ μεγάρου ἐτέθη ἤδη περὶ τὰ μέσα Ὀκτωβρίου τοῦ παρελθόντος ἔτους δι' εἰδικῆς τελετῆς ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν αἰθίοπων ὑπουργῶν Ρὰς Ἀβέβα τῶν στρατιωτικῶν καὶ Ἄτο Μακόνων Χαπτεουῶλδ τοῦ Ἐμπορίου καὶ τῶν Θρησκευμάτων, τοῦ Ἐπιτετραμμένου τῆς Ἑλλάδος κ. Μηλιαρέση μετὰ τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἑλληνικῆς πρεσβείας, τοῦ ἐν Ἄδις Ἀμπέμπα παρεπιδημοῦντος Ἕλληνος βουλευτοῦ κ. Γρηγ. Κασιμάτη, τοῦ Δ. Σ. τῆς ἑλλήν. παροικίας ὑπὸ τὸν πρόεδρόν του κ. Φ. Παπαφιλίππου καὶ πολλοῦ πλήθους ὁμογενῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Καθ' ἃ ἀνέγραψεν ἡ νοτιοσλαβικὴ κομμουνιστικὴ ἐφημερὶς «Πολίτικα», ἡ συνέλευσις τοῦ Συνδέσμου τῶν ὀρθοδόξων ἱερῶν τῆς Σερβίας ἐξέδωκεν ἀπόφασιν, καταδικάζουσαν τοὺς ἐκ τῶν ἱερῶν ἀρνούμενους νὰ συνεργασθῶσι μετὰ τοῦ νέου καθεστῶτος. Ἄλλ' ὡς προσθέτουν οἱ «Ἐκκλῆσ. Καιροί» τοῦ Λονδίνου, οἱ 250 ἱερεῖς τοῦ ἐν λόγω Συνδέσμου μικρὰν μόνον μειονότητα τοῦ ὄλου ὀρθοδόξου νοτιοσλαβικοῦ κλήρου ἀποτελοῦν, σημαντικωτάτη δὲ πλειονότης τοῦ κλήρου ἐξακολουθοῦν νὰ ὑποστηρίζουν τὸν Πατριάρχην, κατὰ τὸ παράδειγμα πάντων τῶν νοτιοσλαβῶν ἐπισκόπων, ἐξ ὧν οὐδεὶς μετέσχε τῆς συνελεύσεως. Ἐντεῦθεν ἐξηγεῖται ἡ τῶν ρητόρων τῆς ἐπίθεσις κατὰ τῶν ἐπισκόπων καὶ ἡ ἀξίωσις τῶν περὶ νέου δημοκρατικοῦ συντάγματος, ὑπάγοντος τὸν δλοκληρωτικὸν τῆς Ἐκκλησίας ἔλεγχον ὑπὲρ τὴν κομμουνιστικὴν κυβέρνησιν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΒΗΣΣΥΝΙΑΣ

Καθ' ἃ μεταδίδει τὸ δελτίον τῆς Οἰκουμενικῆς Ὑπηρεσίας Τύπου καὶ Πληροφοριῶν, συμφώνως πρὸς διακήρυξιν, γενομένην ὑπὸ ἐκκλησιαστικῶν προσωπικοτήτων ἐν Ἀδιδ-Ἀμπέμπα, ἐπετεύχθη συμφωνία δι' ἧς διηυθετήθη ἡ παλαιὰ διαφορά, ἣτις ἠπέλει νὰ χωρίσῃ τὴν κοπτικὴν Ἐκκλησίαν τῆς Αἰθιοπίας ἀπὸ τῆς ἐν Αἰγύπτῳ κοπτικῆς Ἐκκλησίας, ἀφ' ἧς ἐξηρτάτο μέχρι ἐσχάτων.

Κατὰ τὸ 1942 ἤρχισαν διαπραγματεύσεις ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Αἰθιοπίας, ἣτις ἐπεθύμει, ὅπως ὁ Ἀρχιεπίσκοπος αὐτῆς εἶναι Αἰθίοψ καὶ δύναται νὰ χειροτονῇ τοὺς αἰθίοπας ἐπίσκοπους. Μετὰ τινὰς ἀντιπροτάσεις τοῦ κοπτικοῦ Πατριαρχείου τῆς Αἰγύπτου, φαίνεται ἤδη, ἂν καὶ τὸ κείμενον τῆς συμφωνίας δὲν ἐδημοσιεύθη ἀκόμη, ὅτι ἐγίνε δεκτὸν ἐκατέρωθεν ἐν συνυποσχετικῶν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἐθνικότητος τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς αἰθιοπικῆς Ἐκκλησίας, ὅστις τοῦ λοιποῦ θὰ εἶναι Αἰθίοψ. Ὁ νῦν ἀρχηγὸς τῆς κοπτικῆς Ἐκκλησίας τῆς Αἰθιοπίας εἶναι ὁ ἀρχιεπίσκοπος Κύριλλος, ὅστις εἶναι Αἰγύπτιος. Θὰ διατηρήσῃ τὸν τίτλον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Αἰθιοπίας μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἀλλὰ θὰ διαμῆναι ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Ἐφεξῆς ὁ νέος ἀρχηγὸς τῆς αἰθιοπικῆς Ἐκκλησίας ἐν Ἀδιδ-Ἀμπέμπα εἶναι ὁ ἐπίσκοπος Βασίλειος, ὅστις θὰ διατηρήσῃ τὴν παλαιὰν ἰδιότητα τοῦ κυβερνήτου τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἐν Ἀδιδ-Ἀμπέμπα Ἐκκλησία μετὰ χαρᾶς εἶδε τὴν συμφωνίαν ταύτην, ἣτις θεωρεῖται ὡς «γεγονὸς μεγάλης ἱστορικῆς καὶ θρησκευτικῆς σημασίας». Δεικνύει, ὅτι, ἂν καὶ ἡ αἰθιοπικὴ Ἐκκλησία εἶναι ἀκόμη ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῆς κοπτικῆς Ἐκκλησίας τῆς Αἰγύπτου, ἔχει ἐν τούτοις κερδήσει μίαν εὐρείαν αὐτονομίαν ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν αὐτῆς ὑποθέσεων.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Ἡ ἀγγλικὴ ἔκδοσις τῆς ἐπισήμου Ἐκθέσεως τοῦ πρώτου Συνεδρίου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἐξεδόθη πρὸς πώλησιν τὴν 15ην Μαρτίου ἐν Λονδίῳ, περιέχει δὲ τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα τοῦ Συνεδρίου, τὸ Διάγγελμα αὐτοῦ, τὰς ἐκθέσεις τῶν τμημάτων καὶ τῶν ἐπιτροπῶν, τὴν κατὰ τὰς γενικὰς συνεδρίας συζητήσιν ἐπὶ τῶν ἐκθέσεων τούτων, τοὺς κανονισμοὺς τοῦ Συμβουλίου, τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς τῶν διορισμῶν κλπ. Ὡς λέγει ὁ ἐκδότης τῆς Ἐκθέσεως ἐν τῷ προλόγῳ αὐτοῦ, «τὸ πρῶτον Συνέδριον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν εἰσῆλθεν ἤδη εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ φύτεσις ἐγίνε. Ἦλθε δι' ἡμᾶς ὁ χρόνος, ἵνα καλλιεργήσωμεν τὸ λεπτὸν αὐτὸ φυτὸν, ἀλλ' ὁ Θεὸς μόνος θὰ τὸ κάμῃ νὰ ἀυξηθῆ».

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ἀμίλνα Σ. Ἀλιβιζάτου, Καθηγητοῦ τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν, Οἱ ἱεροὶ κανόνες καὶ οἱ ἐκκλησιαστικοὶ νόμοι. Ἐκδοσις δευτέρα. Βιβλιοθήκη τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Ἀθῆναι 1949 (σελ. 750).

Παναγιώτου Ν. Τσεμπέλα, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Εὐλογίου Κουρίλα Λειτουργικά Ἀνάλεκτα—Ἱερολογικαὶ ἐνασχολήσεις. Ἀνάτυπον ἐκ τῆς «Θεολογίας». Ἀθῆναι 1949 (σ. 179—184).

Ν. Ι. Λούβαρι, Μεταξὺ δύο κόσμων. Βιβλιοθήκη Ἀποστολικῆς Διακονίας. Ἀθῆναι 1949 (σελ. 354).

Ἱεροὶ ἀκολουθίαι τοῦ δαίου καὶ θεοφύρου πατρὸς ἡμῶν **Γερασίμου τοῦ ἐν Κεφαλληνίᾳ**. Μερίμνη καὶ ἐπιμελεία τοῦ Σεβασμωτάτου Μητροπολίτου Κεφαλληνίας κ. **Γεωργαντοῦ**, δαπάναις καὶ ἐπ' ὠφελείᾳ ἱερᾶς μονῆς ἁγ. Γερασίμου. Ἀθῆναι (σελ. 146).

Ἀκαδημία Ἀθηνῶν: Πανηγυρικὴ συνεδρία τῆς 27 Ὀκτωβρίου 1948. Λόγος τοῦ Προέδρου **Κωνσταντίνου Τριανταφυλλοπούλου** «Ἑλλάς καὶ Ἰταλία». Ἀνάτυπον ἐκ τῶν Πρακτικῶν τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

Ἀρχιεὶον Ἐκκλησιαστικὸν καὶ Κανονικὸν Δικαίου, ἔτος Δ'.

Ἐγκυκλοφόρησε τὸ Α' τεῦχος 1949 μὲ λίαν ἐνδιαφέρονσαν ὕλην, ὡς καὶ μακρὰν κριτικὴν τοῦ κανονολόγου κ. Παν. Ἰ. Παναγιωτάκου, Διευθυντοῦ τοῦ «Ἀρχείου» ἐπὶ τῆς προσφάτου μονογραφίας τοῦ καθηγητοῦ κ. Ἀμ. Ἀλιβιζάτου, «Ἡ Οἰκονομία κατὰ τὸ Κανονικὸν Δίκαιον τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας».

World Conference on Faith and Order. Continuation Comunity: World Council of Churches. Meetings at Amsterdam and Baarn, Holland, August—September 1948 (σελ. 79).

Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν. Ἔτος 112ον. Ἐπιτηρίς τοῦ πανεπιστημιακοῦ ἔτους 1948—1949. Ἀθῆναι 1948 (σελ. 95).

Γρηγ. Π. Χατζηβασιλείου, τακτικοῦ καθηγητοῦ τῆς Ὑγιεινῆς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης, Ὑγιεινῆ, ὁ σύντροφος τῶν ἐργαζομένων. Ἐκδοσις «Ἐργατικῆς Ἑστίας». Ἀθῆναι 1948 (σελ. 138).

Ἐθνικὸν καὶ Καποδιστριακὸν Πανεπιστήμιον. Ἐκατονταετηρίδι 1837—1937: Ε' Ἱστορία τῆς Φυσικομαθηματικῆς Σχολῆς ὑπὸ **Μιχαῆλ Κ. Στεφανίδου**, καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, μέλους τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Τεῦχος Α'. Ἀθῆναι, Ἐκ τοῦ Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου 1948 (σελ. 71, 4ον).

Μητροπολίτου Ἀζώμης Νικολάου Τριλογία ἀναμνήσεων ἀπὸ τὴν Ἀνατολικὴν Ἀφρικὴν. Α' Ἀποστολὴ παρὰ τοῖς μαύροις Οὐγάνδας. Β' Στέφης Καβάκα Βουγάνδας. Γ' Ἑλλήνων Ταγκανίκας συνέδριον. Κάϊρον, τύποις «Φωτὸς» 1947 (σελ. 96).

Τοῦ αὐτοῦ, Ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας διοικήσεως—διαχειρίσεως. Ἐπίσκοπος—Οἰκονόμοι—Σύνδοδος. Τὸ ἐκ τῶν ἱερῶν κανόνων ἀρχαίων δικαίων. Ἀλεξάνδρεια, τύποις Κ. Βαλλινάκη 1947 (σελ. 18).

= Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α =

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ἱ. Μητρόπολις Κορινθίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρ. 46 καὶ 48 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2200)40 καὶ 16 τοῦ Ν. Δ. περὶ ἱερῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ ἱερῶν κανόνων ὀριζόμενα προσόντα καὶ ἐπιθυμοῦντας νὰ ἀνακηρυχθῶσιν ὑποψήφιοι ἱερεῖς διὰ τὴν χηρεύουσαν ἐνορίαν τοῦ ἱεροῦ ναοῦ ἁγίου Βασιλείου Κοκκωνίου, ὅπως ἐντὸς ἐνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ πιστοποιητικά.

Ἐν Κορίνθῳ τῇ 3 Μαΐου 1949

† Ὁ Κορινθίας Μιχαῆλ

Ἱ. Μητρόπολις Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης

Συνδρά τῷ ἀρθρ. 16 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2200)1949 «Περὶ ἱερῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους, ὅπως μέχρι τῆς 30 Ἀπριλίου ἔ. ἔ. ὑποβάλωσιν αἰτήσεις ὑποψηφιότητος μετὰ τῶν νομίμων πιστοποιητικῶν, πρὸς συμμετοχὴν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς χηρεύουσας θέσεως τακτικοῦ Ἐφημερίου ἐν τῇ ἐνορίᾳ Θεολόγου τ. δ. Σελλασίας. Ἐν Σπάρτῃ τῇ 1 Ἀπριλίου 1949.

† Ὁ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης Διονύσιος

"ΕΚΚΛΗΣΙΑ,

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΙΑ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ

† Ὁ Ἀθηνῶν ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

† Ὁ Ἐσθῆθς ΙΩΑΚΕΙΜ

† Ὁ Ζακύνθου ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου, Ἀκαδημαϊκός

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Π. Σ. ΜΑΝΩΛΕΪΣΗΣ

Ἐν Ἀθήναις τόποις «Φοῖνικος» Λεοντάτου 4